

PLÁN ROZVOJE SPORTU

Městská část Praha 20

Horní Počernice

Objednatel:

Městská část Praha 20

Jívanská 647/10, 193 21 Praha 9 – Horní Počernice

IČO: 00240192

DIČ: CZ00240192

Zastoupení:

Mgr. Jiří Benda, místostarosta

Zhotovitel:

Mgr. Jakub Popelka, Ph.D.

Pionýrů 519, Komárov, PSČ: 267 62

IČ: 76413195 (*není plátcem DPH*)

bankovní spojení: 51-5513140247/0100

Jednající:

Mgr. Jakub Popelka, Ph.D.

V Horních Počernicích, prosinec, 2017

Poděkování

Rádi bychom poděkovali všem aktérům, kteří se podíleli na realizaci Plánu rozvoje sportu. Za úzkou spolupráci, poskytnutí relevantních dat o podpoře sportu z rozpočtu MČ či zprostředkování komunikace s dalšími aktéry patří poděkování zejména Ing. Monice Brzkovské, vedoucí Odboru sociálních věcí a školství Úřadu Městské části Praha 20. Děkujeme sportovní komisi, klubům a provozovatelům sportovních zařízení. V neposlední řadě je třeba poděkovat ředitelům škol, pedagogům za pomoc s uskutečněním dotazníkového šetření a všem respondentům výzkumu – žákům základních škol, gymnázia a dospělým obyvatelům Horních Počernic.

OBSAH

ÚVODNÍ ČÁST	5
Úvod	6
Potřebují Horní Počernice Plán rozvoje sportu?	7
Přístup k řešení plánu rozvoje sportu	7
Jak se orientovat v dokumentu	7
Vstupní data a informace	8
Metodika sběru a analýzy dat	8
SPOLEČENSKÝ VÝZNAM SPORTU	8
Termín sport	9
Zdravotní přínosy sportu	9
Doporučená úroveň a charakter pohybové aktivity	9
Další přínosy sportu na lokální úrovni	10
SOUČASNÉ TRENDY SPORTOVNÍ ÚČASTI OBYVATEL	11
Studie Zdraví dětí 2016	12
ROLE SAMOSPRÁV VE SPORTU	13
Vývoj v ČR na lokální úrovni po roce 2000	13
Role samospráv ve sportu v evropském kontextu	13
Legislativní rámec vztahu město – sport	14
ANALYTICKÁ ČÁST	15
ANALÝZA AKTÉRŮ	16
STRATEGICKÉ DOKUMENTY VYŠŠÍCH ÚZEMNÍCH CELKŮ	18
STRATEGICKÝ PLÁN ROZVOJE MČ 2013-2020	21
ANALÝZA FINANCOVÁNÍ SPORTU Z ROZPOČTU MČ	22
Principy financování sportu z rozpočtu MČ	22
Vývojová analýza financování sportu	22
KOMPARACE FINANCOVÁNÍ SPORTU	25
SPORTOVNÍ ÚČAST OBYVATEL HORNÍCH POČERNIC	27
Geografické a sociálně-demografické charakteristiky	27
Hornopočernická mládež a sport	28
Dospělá populace Horních Počernic a sport	33
Organizovaný sport	38
SPORTOVNÍ NABÍDKA	41
Volně přístupná sportoviště v majetku MČ	41
Prostorová distribuce sportovních zařízení	45
Tělocvičny a ostatní krytá sportoviště ve školách	46
Sportovní zařízení v majetku spolků	46
NÁVRHOVÁ ČÁST	48
Vymezení hlavních problémových oblastí rozvoje sportu	49
Formulace budoucí strategie podpory a rozvoje sportu	50
Formulace prioritních oblastí rozvoje sportu	50
Implementace strategie – akční plán	52
Evaluace plnění	52

ÚVODNÍ ČÁST

ÚVOD

Význam podpory a rozvoje sportu na lokální úrovni – na úrovni obcí, měst nebo městských částí (dále jen MČ) – nabyl v posledních letech, v souvislosti s restrukturalizací podpory sportu z centrální úrovně, na významu. Rozvoj sportu na místní úrovni tak do velké míry souvisí s konkrétními přístupy samospráv, které si jej mohou vykládat různě. Podpora sportu je navíc velmi často prostředkem politických záměrů, cílů zájmových skupin, nebo odráží tradiční, historicky *osvědčené* přístupy k podpoře sportu na daném území.

Proč by vlastně měla MČ zpracovávat plán rozvoje sportu?

Hlavním smyslem realizace dokumentu je koncepční, efektivní a spravedlivá podpora sportu a jeho dlouhodobý rozvoj odrážející lokální potřeby, podmínky či trendy účasti obyvatel. Na základě komparace současného stavu nabídky, poptávky a identifikace problémových oblastí by tak měly být formulovány strategické záměry, priority a cíle, prostřednictvím nichž bude realizována sportovní politika založená na důkazech. Silnou stránkou *Plánu* je skutečnost, že přistupuje k problematice v co možná nejširším kontextu, **integruje různé oblasti rozvoje sportu**, zejména finanční podporu sportovních klubů, sportovní investice, organizované i neformální aktivity obyvatel, provoz sportovních zařízení, sportovní programy nebo pořádání sportovních akcí.

Ekonomickým opodstatněním účasti veřejného sektoru ve sportu je efektivnost a sociální spravedlnost. Plán by tak měl eliminovat nejčastější omezení vztahu samospráv a sportovního sektoru, mezi která patří, mimo jiné, prosazování osobních preferencí politických představitelů, zájmů vybraných zainteresovaných skupin, využívání sportu jako politického nástroje nebo nízká efektivnost veřejného sektoru při poskytování sportovních služeb.

Návrhová část by měla poskytnout směr relevantním aktérům, kteří mají vliv při plánování, rozvoji, koordinaci či samotném poskytování sportu na území města. Jasná vymezení klíčových oblastí rozvoje, určení priorit, kompetencí a zodpovědnosti by měly vést ke zvýšení efektivnosti vynaložených zdrojů. Plán dále podpoří rozvoj sportovní infrastruktury odpovídající lokálním potřebám – sportovní vybavenost by měla eliminovat bariéry a dlouhodobě umožňovat co nejvíce lidem být aktivní a věnovat se sportovním aktivitám co nejčastěji, v ideálním případě dle obecně přijímaných požadavků a doporučení pro pohybovou aktivitu člověka.

Dokument zároveň reflektuje specifickou pozici Horních Počernic jako městské části hlavního města – metropole s širokou škálou nabídky komerčních služeb v oblasti sportu a volného času.

POTŘEBUJÍ HORNÍ POČERNICE PLÁN ROZVOJE SPORTU?

MČ doposud nedisponovala strategickým dokumentem, který by byl zaměřen primárně na oblast sportu, jeho rozvoj je tak do značné míry uskutečňován ad-hoc, nebo určován politickými rozhodnutími, což dokládá také rozsah příspěvků a debaty v Hornopočernickém zpravodaji, kde byl sport, a především problematika sportovní infrastruktury, v posledním roce (2017) velmi živým tématem. Hlavním záměrem realizace je snaha uchopit sport v co možná nejširším pojetí tak, aby se podmínky pro jeho rozvoj v Horních Počernicích rozvíjely primárně s ohledem na potřeby obyvatel, spolků a zároveň dokument reflektoval současný stav a rozpočtová omezení.

Potenciální přínos Plánu rozvoje sportu pro MČ lze shrnout do následujících bodů, které zároveň reflektují očekávané cíle realizace:

- **Zdůraznit význam a potenciál sportu a pohybových aktivit, jak pro zdraví obyvatel, tak pro rozvoj městské části**
- **Analyzovat současný stav, jak na straně poptávky (obyvatel), tak na straně nabídky (sportovní infrastruktura, sportovní spolky, sportovní akce)**
- **Identifikovat a vyzdvihnout hlavní problémové oblasti, se kterými se potýkají různí aktéři – představitelé MČ, spolků nebo samotní obyvatelé**
- **Definovat priority pro budoucí rozvoj sportu na území MČ, včetně zaměření na různé cílové skupiny**
- **Pomoci představitelům vedení MČ co nejefektivněji alokovat zdroje (finanční, lidské, časové, infrastrukturní) na podporu rozvoje sportu**
- **Formulovat efektivní a realistický strategický plán, který bude provázán s akčními plány pro následující období**

PŘÍSTUP K ŘEŠENÍ PLÁNU ROZVOJE SPORTU

Při realizaci Plánu rozvoje sportu byl uplatněn tzv. **participační přístup**. Konkrétně se jedná o přístup vycházející z principů U-Plan system, který byl navržen na Technické Univerzitě v Sydney a ověřen v dalších státech právě pro účely tvorby koncepcí sportu, turismu či volného času na lokální úrovni, včetně prostředí ČR. Přístup se zakládá na třech „modulech“:

- *modul rozpočtových omezení a strategie* (výchozí situace, další strategické dokumenty, analýza aktérů, analýza financování sportu, komparace s dalšími samosprávami)
- *participační modul* (výzkum míry sportovní účasti dospělých obyvatel a mládeže, jejich spokojenost a bariéry účasti ve sportu)
- *nabídkový modul* (vybavenost MČ, prostorová distribuce, provoz zařízení, využití a stav).

JAK SE ORIENTOVAL V DOKUMENTU

Plán rozvoje sportu má jednoduchou strukturu, která zároveň reflektuje výše uvedené principy. Dokument lze rozdělit na tři hlavní části:

- 1) Úvodní část (modul 1a)
- 2) Analytická část
 - i. analýza financování sportu (modul 1b)
 - ii. analýza sportovní participace (modul 2)
 - iii. analýza vybavenosti města (modul 3)
- 3) Návrhová a implementační část

Úvodní část vytváří platformu pro analytickou fázi a pro formulaci priorit a cílů v závěrečné části. Vymezuje záměr realizace plánu rozvoje sportu, opodstatnění veřejné podpory sportu a společenskou roli sportu.

Analytická část obsahuje analýzu aktérů, jejíž cílem je definovat relevantní aktéry v oblasti sportu v Horních Počernicích, analýza zároveň odkazuje na další strategické dokumenty, ať už na úrovni MČ či vyšších územně správních celků. Předmětem další fáze je financování sportu z rozpočtu MČ, a to jak z časového hlediska (vývojová analýza), tak v kontextu dalších samosprávných celků obdobné velikosti.

Cílem dalších fází je porovnat **stav nabídky a poptávky**. Analýza sportovní participace je rozdělena na dvě části, na základě provedeného výzkumu mezi dětmi a dospělými obyvateli. Pozornost je věnována také organizovanému sportu na spolkové úrovni. Třetí fáze se zabývá sportovní nabídkou na území MČ – formální i neformální infrastrukturou napříč různými vlastníky a provozovateli. Analyzuje stav zařízení, jejich účel, využití a prostorovou distribuci. Součástí je také přehled iniciativ, programů nebo sportovních akcí pro veřejnost, které se konají na území města.

Návrhová a implementační část shrnuje výsledky provedených analýz a formuluje hlavní poznatky, které z analytické části vyplývají. Navržena je celková vize podpory a rozvoje sportu v Horních Počernicích, vymezeny jsou základní prioritní oblasti. K prioritním oblastem jsou dále definovány dílčí cíle a opatření, která by měla vést k realizaci vize rozvoje sportu. Cíle a opatření jsou navázány na akční plán, který bude prostředkem k uskutečnění celého Plánu rozvoje sportu.

VSTUPNÍ DATA A INFORMACE

Plán rozvoje sportu čerpá z analýzy dat, která vycházejí z různých zdrojů. Následující výčet shrnuje hlavní formy použitých dat a zdroje, ze kterých bylo čerpáno:

- a) Geografické a socio-demografické charakteristiky MČ a spádových oblastí
Zdroj: Český statistický úřad
- b) Sportovní aktivity, postoje, potřeby a preference obyvatel
Zdroj: Původní výzkum sportovní participace dospělých obyvatel MČ, žáků ZŠ a SŠ
- c) Účast obyvatel v organizovaném sportu
Zdroj: Původní výzkum obyvatel města; Podklady MČ; Podklady od klubů
- d) Nabídka sportovních zařízení, služeb a akcí
Zdroj: Terénní výzkum; Lokální média; Webové stránky MČ
- e) Financování sportu
Zdroj: Rozpočet; Závěrečné účty města; rozpočty a závěrečné účty měst; oficiální statistiky
- f) Ostatní informace
Zdroj: Zápisy Sportovní komise, rady a zastupitelstva; Konzultace a šetření s lokálními aktéry; Rozhovory se zástupci klubů a sportovních zařízení; Strategické dokumenty města

METODIKA SBĚRU A ANALÝZY DAT

V průběhu realizace byly pro sběr dat využívány metody a techniky typické pro zpracování ekonomického, sociologického a terénního výzkumu. Šetření na straně obyvatel probíhalo ve dvou formách. Hlavním nástrojem byl elektronický dotazník distribuovaný dospělým občanům prostřednictvím webových stránek města a sociálních sítí. Další dotazník vyplňovali žáci základních a středních škol během vyučování.

Terénní šetření bylo založeno na zmapování současné nabídky sportovních zařízení a ploch, doplněno bylo zanesením sportovních ploch do mapy MČ. Pro formulaci návrhové části byl dále využit formulář adresovaný členům komise a ředitelům základních a středních škol. K definování priorit byl uskutečněn kulatý stůl s aktéry v oblasti sportu. K analýze dat byly využity metody společenskovedního a ekonomického výzkumu, data byla zpracována v programu MS Excel, k prezentaci výsledků jsme použili MS Word a Adobe Reader.

SPOLEČENSKÝ VÝZNAM SPORTU

V následujících odstavcích budeme charakterizovat současnou roli a význam sportu, především s ohledem na koncept sportu pro všechny.¹ Sport budeme chápat v co nejširším kontextu – jako pohybovou aktivitu – od cestování na kole do práce až po profesionální sport na nejvyšší úrovni. Cílem textu je vymezit opodstatnění podpory sportu na lokální úrovni, včetně oblastí, kde lze sport využít jako nástroj pro další, se sportem nesouvisející, cíle. Dále se budeme zabývat trendy sportovní účasti obyvatel, které se pokusíme v závěru konfrontovat s poznatky z Horních Počernic.

¹ http://www.olympic.cz/docs/osmus/sport_pro_vsechny_v_olympijskem_hnuti.pdf

TERMÍN SPORT

K vymezení sportu byla použita definice Rady Evropy (Sports Council, 1993, s. 2), kterou v současnosti využívá pro výzkumné účely také Evropská unie (EU). Sport tak bude v rámci této práce chápán jako „*veškeré formy tělesné aktivity, které, provozovány příležitostně nebo organizovaně, usilují o vyjádření nebo vylepšení fyzické kondice a duševní pohody, utvoření společenských vztahů či dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních*“. Nad rámec této definice budeme navíc ke sportu přistupovat jako k nástroji veřejné politiky při realizaci zejména následujících cílů:

- a) zdravotních (snížování rizik civilizačních onemocnění, udržování dobré fyzické a psychické kondice, sport jako prostředek regenerace po závažných onemocněních, ...)
- b) rozvojových (revitalizace lokalit pro potřeby rozvoje sportovní infrastruktury, sport jako nástroj rozvoje cestovního ruchu, ...)
- c) sociálních (sociální začleňování prostřednictvím sportu, rovné příležitosti, posilování komunitního života, ...)
- d) ekonomických (efektivní poskytování sportovních služeb, sport jako nástroj marketingové strategie, ...)

ZDRAVOTNÍ PŘÍNOSY SPORTU

Zdravotní přínosy sportu jsou nejčastějším argumentem pro realizaci sportovní politiky napříč různými věkovými skupinami. Každodenní návyky dětí a mladistvých se v posledních desetiletích změnilы vlivem nových vzorců trávení volného času (TV, internet, sociální sítě), tato změna se časově shoduje s nárůstem dětské nadváhy a obezity, které jsou, mimo jiné, projevem snížení množství námahy potřebné k vykonávání každodenních prací, k přepravě a k dosahování aktivit ve volném čase (včetně činností s pohybovými aktivitami). Je prokázáno, že každý, kdo zvýší úroveň své pohybové aktivity, může i po dlouhé době nečinnosti dosáhnout zlepšení svého zdraví, a to bez ohledu na svůj věk.

Sedavý životní styl je rizikovým faktorem rozvoje chronických nemocí, včetně kardiovaskulárních chorob. Aktivní způsob života, kromě zdravotních benefitů, poskytuje i mnohé další **sociální a psychologické přínosy**, navíc existuje spojitost mezi pohybovou aktivitou a průměrnou délkou života. „Sedaví lidé“, kteří začali vést pohybově aktivnější život, udávají, že se **cítí lépe z pohybového i duševního hlediska** a těší se **vyšší kvalitě života**. V lidském těle dochází v důsledku pravidelné pohybové aktivity k morfologickým a funkčním změnám, které mohou zabránit vzniku některých nemocí, nebo je oddálit a zlepšit naši výkonnost při tělesné námaze.²

DOPORUČENÁ ÚROVEŇ A CHARAKTER POHYBOVÉ AKTIVITY

Světová zdravotnická organizace (WHO) formuluje globální zdravotní politiku. Budeme-li vycházet ze stanovisek WHO, existují následující doporučení adekvátní míry pohybových aktivit:

Děti a dospívající ve věku 5-17 let

Děti a mládež by měly denně provádět nejméně 60 minut mírné až intenzivní pohybové aktivity ve vývojově vhodné formě. U nejmladších skupin raného věku by se měl klást důraz na rozvoj motorických dovedností. Podle potřeb konkrétní věkové skupiny by měly uplatňovány specifické typy aktivit: aerobní, silové, zvedání břemen, rovnováha, ohebnost, rozvoj motorických dovedností. Pohybová aktivita ve větším rozsahu pak přináší další přínos pro zdraví dětí.

Děti a mládež se zdravotním postižením by také měly splňovat doporučení. Měly by vše konzultovat s lékařem, aby poznaly druhy a rozsah vhodných aktivit s ohledem na jejich zdravotní stav. U **neaktivních dětí a mládeže** se doporučuje, k dosažení výše uvedených požadavků, postupně zvyšování aktivity. Je vhodné začít s menším množstvím aktivit a postupně zvyšovat dobu, frekvenci a intenzitu.

Pohybová aktivita je dále spojena s **psychologickými přínosy** – například zlepšením kontroly nad příznaky úzkosti a deprese. Stejně tak může účast přispět k sociálnímu rozvoji tím, že poskytuje příležitost k sebevyjádření, budování sebevědomí, sociální interakci a integraci. WHO uvádí, že aktivní mladí lidé snáze adaptují zdravé návyky (např. vyhýbání se tabáku, alkoholu a užívání drog) a prokazují také lepší výkony ve škole.

² <http://www.msmt.cz/file/20028/>

Dospělí ve věku 18-64 let

V případě **dospělých ve věku 18-64 let** zahrnuje pohybová aktivita volnočasové vyžití, dopravu (pěší nebo cyklistická), pracovní aktivity, domácí práce, hry, sport a cvičení v kontextu každodenních rodinných nebo spolkových aktivit. Dospělí by měli za týden provádět nejméně 150 minut (alespoň 30 minut po dobu 5 dnů) **středně intenzivní pohybové aktivity** nebo minimálně 75 min **intenzivní pohybové aktivity** nebo v ekvivalentní kombinaci aktivity s mírnou a vyšší intenzitou. Pro další zdravotní benefity se dospělým doporučuje zvýšit aktivitu s průměrnou intenzitou **až na 300 minut týdně**. Dospělí by se měli zaměřovat na činnosti posilující svaly za účasti hlavních svalových skupin alespoň 2 dny v týdnu, aerobní činnost by měla být prováděna v intervalech vždy nejméně 10 minut.

Dospělí ve věku 65 let a starší

Pro dospělé ve věku nad 65 let platí dosažení stejných cílů jako pro zdravé dospělé z předchozí kategorie. U této věkové skupiny se kromě toho přidává zvláštní důležitost **silovému tréninku a cvičení pro udržení rovnováhy** za účelem předcházení pádům. Dospělým nad 65 let by měly pohybové aktivity dále sloužit ke zlepšení kardiorespiračních funkcí, svalové kondici, zdraví kostí, snížení rizik neinfekčních onemocnění, k předcházení depresí a poklesu výkonnosti kognitivních funkcí.

Nejstarší věková kategorie by tak měla týdně provádět také **alespoň 150 minut pohybové aktivity** s průměrnou intenzitou, nebo alespoň 75 minut aktivity s vysokou intenzitou, případně v obdobné kombinaci aktivity s mírnou a střední intenzitou. Pro dodatečné přínosy pro zdraví je vhodné zvýšit fyzickou aktivitu s průměrnou intenzitou na 300 minut týdně. Osoby s horší pohyblivostí by měly vykonávat fyzickou aktivitu ke zlepšení rovnováhy alespoň 3x týdně (předcházení pádů).³

DALŠÍ PŘÍNOSY SPORTU NA LOKÁLNÍ ÚROVNI

Sociální exkluze, inkluze a sport

Sociální inkluze ve sportu je často spojena s otázkami samotného opodstatnění veřejné podpory sportu, přičemž sport je v takovém případě chápán jako meritní (veřejně prospěšný) statek. Inkluzivní účinky sportu jsou však v mnoha případech zpochybňovány, neboť často chybí zakomponování nástrojů k monitorování a hodnocení takových účinků sportu. Problematika sociální exkluze ve sportu souvisí se dvěma fenomény:

- a) s neúčastí určitých skupin obyvatel ve sportu,
- b) s lokalitami s nízkou občanskou vybaveností.

Oběma fenomény se budeme zabývat v analytické části.

Sport ovšem není jen nástrojem sociální inkluze, nýbrž je i jejím samotným cílem. Kromě sociálního začleňování **prostřednictvím sportu**, zdůrazňují materiály EU zapojení **do sportu**. Cíle související se zapojením do sportu vystihuje **sport pro všechny**, zaměřený na rovné příležitosti, pestré možnosti či sportovní zařízení odpovídající poptávce. V souvislosti s tímto významem sociální inkluze bývá nejčastěji zmiňován **sport handicapovaných nebo jinak společensky znevýhodněných osob**.

Rozvojová dimenze sportu a cestovní ruch

Tato oblast souvisí především s realizací atraktivní sportovní infrastruktury nebo s pořádáním sportovních akcí regionálního, republikového či mezinárodního významu.

V případě sportovní infrastruktury se z vyloučených nebo zanedbávaných lokalit mohou s využitím sportu stát místa, která budou přitahovat nejen místní obyvatele, ale v mnoha případech mají potenciál stát se také nástrojem/cílem cestovního ruchu. Zvláště v souvislosti se současnými trendy ve sportu lze často za relativně nízké náklady revitalizovat lokality právě pro potřeby sportovních a volnočasových aktivit, příkladem mohou být čím dál populárnější MTB traily. V některých případech se tak může stát sport dodatečným zdrojem příjmů rozpočtu MČ i komerčních subjektů, které poskytují doplňkové služby (např. občerstvení, ubytování).

Rostoucí potenciál mají sportovní akce, které města často využívají jako nástroje cestovního ruchu. Prostřednictvím sportovních akcí se zvyšuje povědomí o městě (MČ) u potenciálních návštěvníků, masová účast na sportovní akci pak přináší samosprávám další benefity. Sport lze dále využít k iniciování mezisektorového partnerství, čímž lze generovat externí zdroje financování sportu.

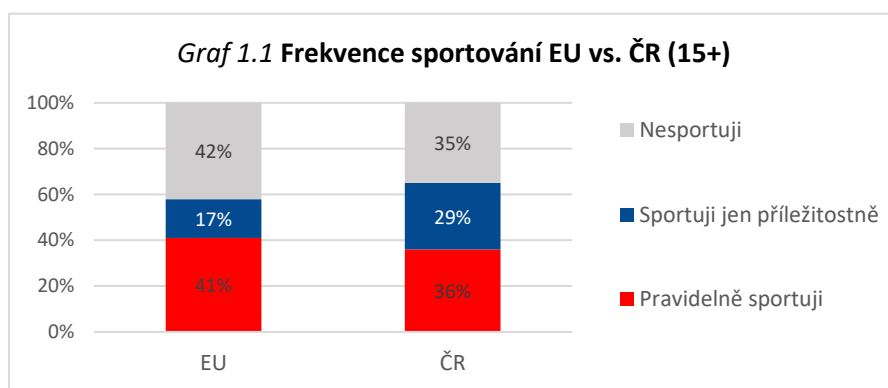
³ <http://www.who.int/dietphysicalactivity/publications>

SOUČASNÉ TRENDY SPORTOVNÍ ÚČASTI OBYVATEL

Účast ve sportu je ovlivňována mnoha faktory, ty lze rozdělit na vnitřní (např. zdravotní stav jedince, motivace, vztah ke sportu) a vnější (podmínky pro sportování, časové možnosti, podnebí). Plán rozvoje sportu se zabývá zejména vnějšími faktory, které mohou představitelé samospráv nebo jiní aktéři ovlivňovat – zabezpečovat rozvoj sportu.

Na pozadí změn v organizaci a měnících se principů podpory sportu v České republice se odehrávají společenské trendy související se vztahem člověka ke sportu. Mění se způsoby, jakými člověk tráví svůj volný čas, mění se potřeby obyvatel a jejich nároky na sportovní vybavenost, pořadatele sportovních akcí či realizátory různých volnočasových a sportovních programů. Roste průměrný věk obyvatelstva, zvyšuje se tak podíl nejstarších skupin populace. Rozšiřují se zároveň možnosti, jakým činnostem se ve volném času lze věnovat, včetně nových sportovních odvětví.

Pro účast ve sportu jsou typické společenské rozdíly, a to jak ve frekvenci či intenzitě, tak v samotné náplni aktivit. Poznatky o účasti ve sportu v evropském kontextu dlouhodobě hovoří o vyšší účasti mužů oproti ženám či klesající účasti ve sportu s rostoucím věkem. Podle šetření Eurobarometer, realizovaného na konci roku 2013, **vůbec nesportuje 35 % českých respondentů**, zatímco průměr za EU byl 42 % nesportujících (viz Graf 1.1). V České republice **méně lidí sportuje pravidelně**, naproti tomu výrazně více lidí, oproti EU, sportuje alespoň příležitostně. Některé věkové kategorie obyvatel ČR přesto vykazují výrazně nižší účast ve sportu oproti evropskému průměru, jedná se především o muže a ženy nad 40 let, kde jsou rozdíly oproti průměru za EU výrazné.

Důležitým faktorem sportovní účasti, kromě věku či pohlaví, je sociální postavení a bydliště. Absolvent vysoké školy má výrazně vyšší šanci, že bude sportovat oproti osobě se základním vzděláním. Sociální postavení má navíc vliv nejen na pravděpodobnost, zda bude člověk sportovat, ale také na strukturu aktivit (druhy sportů). Movitější občané inklinují k individuálním aktivitám, pro střední a nižší třídu jsou typické tradiční, kolektivní sporty. Ve větších městech navíc pravidelně sportuje téměř dvojnásobek lidí oproti podílu pravidelně sportujících na vesnicích. Čeští respondenti zároveň deklarují vyšší míru nespokojenosti s podmínkami pro sport v místě svého bydliště, ačkoliv v tomto případě nejsou rozdíly oproti EU tak výrazné.⁴

Vzhledem k široké paletě faktorů ovlivňujících sportovní účast (nedostatek času, zdravotní problémy, nedostatek financí, nízká motivace), nelze úlohu veřejné správy pokládat za rozhodující. Přesto je její role, zvláště v případě financování sportu či poskytování sportovních zařízení, podstatná. Veřejná správa by neměla vytvářet bariéry účasti, naopak by takovým bariérám mělo být předcházeno, případně by měly být identifikovány a veřejná správa by na ně měla adekvátně reagovat.

V případě ČR, v kontextu dosud uskutečněných výzkumů na úrovni středně velkých měst, lze identifikovat další trendy související se sportovní účastí různých skupin obyvatel:

Především u dívek od 15 let dochází k výraznému odklonu od organizované účasti ve prospěch individuálních aktivit anebo k úplnému zanechání sportovních aktivit. Účast ostatních dětí a mládeže souvisí s nabídkou sportovních klubů. Mládež má jednoznačně vyšší nároky na dostupnost nových forem sportovních aktivit.

⁴ https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/nutrition_physical_activity/docs/ebs_412_en.pdf

Adolescenti se zároveň, bez ohledu na účast ve spolcích, nejčastěji věnují běhu, cyklistice nebo fitness. Za bariéry sportovní účasti považují žáci a studenti nejčastěji nedostatek času a fakt, že nemají s kým sportovat, což platí především u dívek.

Dospělí muži nejčastěji běhají, jezdí na kole, hrají fotbal, florbal, plavou nebo navštěvují posilovnu, ženy také běhají, plavou, dále, stejně jako dívky 15-20, preferují fitness, cyklistiku a inline bruslení. Mezi nejčastější bariéry sportovní účasti mezi dospělými muži patří stav zařízení, nízká informovanost a fakt, že nemají **kde sportovat**. Ženy uvádějí jako hlavní důvody nedostatek času, nízkou informovanost a také skutečnost, že nemají **s kým sportovat**.

STUDIE ZDRAVÍ DĚTÍ 2016

V roce 2016 bylo Státním zdravotním ústavem realizováno rozsáhlé dotazníkové šetření v rámci studie Zdraví dětí 2016.⁵ Výzkum byl proveden na vzorku 5 132 českých dětí (51 % chlapci, 49 % dívky) ve věku 5, 9, 13 a 17 let. Část šetření úzce souvisela se sportovní aktivitou dětí a jejich zdravotními problémy. V následujícím textu se tak pokusíme shrnout některé poznatky, které lze dále porovnat s výsledky šetření mezi dětmi v Horních Počernicích.

Podle výsledků šetření byl nejčastější zjištěnou vadou v držení těla předsun hlavy (25,5 % dětí), kulatá záda / zvýšená hrudní kyfóza (14 %) a skoliotické držení (13 %), což úzce souvisí s výše naznačeným charakterem trávení volného času. Předsun hlavy a kulatá záda byly častější u chlapců, ve výskytu skoliotického držení se chlapci a dívky nelišili. Všechny tyto tři vady byly nejčastější u 13letých dětí. Nejzávažnější z posuzovaných vad je právě skolióza. Skoliózu mělo celkem 79 dětí (1,5 % souboru), nejčastěji byla diagnostikována u 17letých (45 dětí, 4 % všech 17letých).

Organizované sportovní aktivitě se věnuje celkem 54,0 % dětí, pouze neorganizované 27,5 % dětí a 18,7 % pravidelně nesportuje vůbec, chlapci a dívky se mezi sebou významně nelišili. Sportovní oddíly nejvíce navštěvují 9leté děti (71,9 %), nejméně často 17letí (37,0 %).

Počet hodin, které v průměru děti ve sportovních oddílech stráví, narůstá s věkem, od dvou hodin týdně u pětiletých až k 5,8 hodinám u 17letých. Nejvíce děti sportuje 1 až 3krát týdně. Dvě třetiny dětí, které navštěvují sportovní kroužky, se navíc alespoň 1x týdně věnuje také neorganizovanému sportování. Pouze neorganizované sportovní aktivitě se věnuje 27,5 % dětí, a to v průměru 4,7 hodin týdně, nejčastěji 2 až 3krát týdně.

Podíl dětí sportujících pouze mimo oddíly na rozdíl od organizované sportovní aktivity mezi 9. a 17. rokem narůstá, a to z 18 na 36 %. Jakékoli pravidelné sportovní aktivitě se vůbec nevěnuje téměř pětina dětí (18,7 %). **Podíl nesportujících dětí narůstá mezi 9. a 17. rokem o 17 procent**, výraznější je tento nárůst u dívek (o 22 %) proti chlapcům (o 11 %).

Z hlediska sportu byly závěry studie následující:

- pravidelně organizovaně sportuje, v průměru 4 hodiny týdně, polovina dětí,
- nejvíce sportují děti devítileté, s věkem pak pohybová aktivita klesá,
- třetina dětí sportuje pravidelně, ale nejsou organizovány v oddíle nebo kroužku,
- v celém souboru byla pětina dětí s nulovou pohybovou aktivitou, u 17letých dokonce třetina.

⁵ <http://www.szu.cz/publikace/studie-zdravi-deti-2016>

ROLE SAMOSPRÁV VE SPORTU

V následujícím textu se pokusíme naznačit, jakou úlohu sehrávají samosprávy z hlediska podpory a rozvoje sportu, přičemž se budeme snažit formulovat nároky na samosprávy, které souvisejí se současnými trendy ve sportu.

VÝVOJ V ČR NA LOKÁLNÍ ÚROVNI PO ROCE 2000

Po roce 2000 se těžiště vytváření podmínek pro sport začalo přesouvat z centrální úrovně na úroveň samospráv, sport se stal plnohodnotnou součástí lokálních politik. Tato skutečnost byla dána nejen legislativními procesy (zákon o obcích, zákon o podpoře sportu, novela loterijního zákona), změnami principů financování či reformami střešních sportovních organizací. **Velká část sportovní infrastruktury byla převedena z majetku spolků do obecního majetku.** Samosprávy se postupně staly provozovateli sportovních zařízení a poskytovateli sportovních služeb. Na pozadí naznačených procesů se zároveň odehrávaly společenské trendy ve sportu – individualizace a příklon k neorganizovaným aktivitám obyvatel. Tyto tendence tak dále posilovaly opodstatnění účasti samospráv při rozvoji sportu, především pak pro zajišťování adekvátních podmínek.

Pro občana plynou z účasti samospráv pozitivní i negativní důsledky. Představitelé radnic rozhodují o distribuci velkého objemu financí na podporu sportu, jsou tak pod tlakem zainteresovaných skupin, ze strany opozice, klubů, které usilují o navyšování rozpočtů, manažerů provozně náročných zařízení, pořadatelů sportovních akcí až po samotné obyvatele, kteří očekávají podmínky odpovídající jejich potřebám. Vyšší nároky obyvatel nebo naopak jejich nezáměr o sport pak přispívají také k rozvoji marketingových přístupů. Jedním z vnějších faktorů účasti obyvatel ve sportu jsou podmínky pro realizaci. Rozdílné přístupy měst tak určují, jak budou podmínky pro sportovní činnost reflektovat potřeby obyvatel. V kontextu současných poznatků o způsobech trávení volného času je zřejmé, že **je třeba podmínky pro realizaci sportu nejen vytvářet** (např. investicemi do sportovní infrastruktury), ale také **sport aktivně poskytovat** – vybízet a motivovat obyvatele k pravidelnému využívání zařízení a služeb či k participaci v nejrůznějších akcích a programech.

ROLE SAMOSPRÁV VE SPORTU V EVROPSKÉM KONTEXTU

Samosprávy vynakládají značné finanční prostředky na podporu sportu, v případě některých obcí dosahují objemu 20 % z celkových výdajů rozpočtu. Z hlediska pohybové aktivity by mělo být **cílem sportovní politiky zvýšení účasti ve sportu v rámci všech skupin obyvatel.**

Dle doporučení EU by se měla doplňovat podpora od neorganizované pohybové aktivity lehké intenzity až po (závodní) organizovaný sport. Programy typu „sport pro všechny“ by se měly zaměřovat na povzbuzení účasti všech občanů. Sportovní politiky by tudíž měly směřovat ke **zvyšování počtu občanů účastnících se sportu** a pohybových aktivit. Za tímto účelem by se měly **určit potřebné zdroje** a klíčové zúčastněné strany při současném odstraňování společenských a environmentálních překážek účasti ve sportu, zejména se zřetelem na znevýhodněné sociální skupiny.

EU dále vymezuje kroky místních samospráv v následujících bodech:

- vypracovat **soupis všech sportovních a rekreačních zařízení** a v případě potřeby je rozšiřovat, eventuálně společně se sportovními organizacemi,
- zabezpečit **dostupná zařízení** všem obyvatelům (infrastruktura a veřejná doprava),
- zabezpečit **otevřený přístup** do sportovních zařízení pro všechny občany s ohledem na rovnost pohlaví a na rovné příležitosti pro každého,
- v kontextu zvyšování úrovně pohybové aktivity obyvatel **podporovat účast ve sportu** a společenské vztahy **prostřednictvím místních kampaní**, například specifických sportovních akcí a různých alternativ k organizovanému sportu,
- organizovat atraktivní akce a aktivity pro všechny za účelem **vytváření návyků k pravidelné pohybové aktivitě**,
- **pomáhat sportovním organizacím** při vytváření a provádění projektů zaměřených na podporu pohybové aktivity a účasti ve sportu ve skupinách obyvatelstva se sedavým způsobem života,
- **rozvít partnerství** s univerzitami a odborníky z odvětví zdravotnictví s poskytováním podpory, poradenství a předepisování pohybové aktivity, se zaměřením na podporu pohybové aktivity a účasti ve sportu u skupin obyvatelstva se sedavým způsobem života.

LEGISLATIVNÍ RÁMEC VZTAHU MĚSTO – SPORT

Roli obcí a měst při podpoře sportu explicitně vymezuje **zákon o podpoře sportu** č.115/2001 Sb., § 6 zákona pak přímo vymezuje úkoly obcí:

1) Obce ve své samostatné působnosti vytvářejí podmínky pro sport, zejména

- a) zabezpečují rozvoj sportu pro všechny, zejména pro mládež,
- b) zabezpečují přípravu sportovních talentů, včetně zdravotně postižených občanů,
- c) zajišťují výstavbu, rekonstrukce, udržování a provozování svých sportovních zařízení a poskytují je pro sportovní činnost občanů,
- d) kontrolují účelné využívání svých sportovních zařízení,
- e) zabezpečují finanční podporu sportu ze svého rozpočtu.

2) Obec zpracovává v samostatné působnosti pro své území plán rozvoje sportu v obci a zajišťuje jeho provádění. § 6a pak definuje obsah plánu rozvoje sportu:

Plán rozvoje sportu v obci nebo kraji obsahuje zejména vymezení oblastí podpory sportu, stanovení priorit v jednotlivých oblastech podpory sportu a opatření k zajištění dostupnosti sportovních zařízení pro občany obce nebo kraje. Součástí plánu je také určení prostředků z rozpočtu obce nebo kraje, které jsou nezbytné k naplnění plánu.

Z hlediska **poskytování dotací z rozpočtu města sportovním subjektům** je zásadní legislativní úpravou zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Dotací se rozumí peněžní prostředky poskytnuté z rozpočtu právnické nebo fyzické osobě na stanovený účel. Dotaci lze poskytnout na základě žádosti prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy, dotace se poskytuje na účel určený poskytovatelem v programu.

Žádost obsahuje, mimo jiné, jméno a příjmení, datum narození, adresu bydliště (FO) nebo název, sídlo a identifikační číslo (PO), požadovanou částku, účel, na který žadatel chce dotaci nebo návratnou finanční výpomoc použít, dobu, v níž má být dosaženo účelu a odůvodnění žádosti.

Program obsahuje účel, na který mohou být peněžní prostředky poskytnuty, důvody podpory stanoveného účelu, předpokládaný celkový objem peněžních prostředků vyčleněných v rozpočtu na podporu účelu, maximální výši dotace, okruh způsobilých žadatelů, lhůtu pro podání žádosti, kritéria pro hodnocení žádosti, lhůtu pro rozhodnutí o žádosti, podmínky pro poskytnutí dotace.

Veřejnoprávní smlouva o poskytnutí dotace do výše 50 000 Kč se nezveřejňuje; pokud uzavřením dodatku k veřejnoprávní smlouvě bude dotace nebo návratná finanční výpomoc zvýšena nad 50 000 Kč, poskytovatel má povinnost veřejnoprávní smlouvu zveřejnit. K dalším relevantním právním normám patří:

- zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), v platném znění,

- zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), v platném znění právním normám patří zejména:

V kontextu role **obce jako poskytovatele sportovních zařízení** je relevantní především § 23 zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Dle § 23, odst. 1, může územní samosprávný celek ve své pravomoci k plnění svých úkolů, zejména k hospodářskému využívání svého majetku a k zabezpečení veřejně prospěšných činností:

- a) zřizovat vlastní organizační složky jako svá zařízení bez právní subjektivity,
- b) zřizovat přísp. organizace jako právnické osoby, které zpravidla ve své činnosti nevytvářejí zisk,
- c) zakládat obchodní společnosti.

Další možností (kromě prodeje) je pronájem sportovních zařízení. Na tento způsob hospodaření s majetkem se vztahuje zákon č.128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Na úrovni obcí a měst se tak v současnosti uplatňují zejména následující přístupy k provozu sportovních zařízení:

- a) interní poskytování (přímo zaměstnanci obce nebo prostřednictvím organizační složky),
- b) příspěvkové organizace,
- c) obchodní společnosti,
- d) poskytování vlastního majetku externím subjektem (zejména lokální spolky).

ANALYTICKÁ ČÁST

ANALÝZA AKTÉRŮ

Jak pro potřeby vymezení základního rámce plánu rozvoje sportu, tak z hlediska formulace budoucích rolí a kompetencí při implementaci plánu je vhodné vymezit aktéry – jednotlivce nebo zainteresované skupiny, které nějakým způsobem ovlivňují, mohou ovlivňovat, nebo mohou být sami, přímo či nepřímo, ovlivňováni rozhodováním o podpoře sportu a vytváření podmínek pro jeho realizaci. Pro tyto potřeby se provádí *rychlá analýza aktérů*.

Cílem analýzy je tyto aktéry identifikovat a pokusit se popsat jejich pozici, vztah ke sportovnímu prostředí, jejich kompetence a případné vzájemné vazby. Analýza aktérů poskytuje jakousi platformu pro další kroky tvorby koncepce sportu, v návrhové části by měla být využita při formulování budoucí úlohy těchto aktérů směrem k realizaci Plánu rozvoje sportu. V rámci šetření byli identifikováni následující aktéři:

a) Vedení městské části

Vztah vedení MČ k problematice podpory a rozvoje sportu lze ilustrovat na postavení sportu v *Programovém prohlášení Rady městské části Praha 20 – Horní Počernice pro období 2014–2018*. V Programovém prohlášení jsou následující body, které souvisejí s oblastí sportu:

- Soustavně podporovat aktivity občanů a organizací na území městské části v oblasti kultury, sportu a volného času se zaměřením na všechny věkové skupiny obyvatel
- Usilovat o výstavbu sportovní haly ve spolupráci s místními sportovci a učiteli tělesné výchovy dle potřeby počernických sportovců
- Nastavit koncepci sportu a jeho rozvoje
- Prosazovat koncepci a realizaci propojení cyklostezek do okolních městských částí a obcí a zapojení Horních Počernic do Asociace měst pro cyklisty
- Podporovat zachování cyklostezky do Klánovic v současném stavu a řešení dopravy budoucích lokalit mimo tuto cyklostezku
- Zajistit umístění sportovních prvků podél cyklostezek, cyklotras a v parcích
- Vybudovat rekreační a oddechovou zónu s herními a sportovními prvky mezi sídlišti Jizbická a Canaba

Na úrovni vedení města má oblast sportu a volnočasových aktivit dětí a mládeže v kompetenci místostarosta Mgr. Jiří Beneda.

b) Komise sportu, mládeže a volnočasových aktivit

Sportovní komise je poradním orgánem rady města, její činnost spočívá především v projednávání žádostí o dotace a doporučení k přidělení/nepřidělení dotace z dotačních programů na podporu sportu. V tomto volebním období pracuje v následujícím složení:

Předseda: Mgr. Měšťan Petr

Tajemník: Mgr. Konejlová Štěpánka

Členové:

Mgr. Ammer Jiří
PhDr., Mgr., Bc. Březina Martin
Douša Michal
Hukal Jaromír
Bc. Kočí Jaroslav ml.
Ing. Malá Lenka
Malina Svatopluk
Ing. Pokorný Ondřej

S problematikou podpory a rozvoje sportu dále souvisí činnost dalších odborných komisí, zejména:

- Komise školství
- Komise výstavby a územního rozvoje
- Komise územního plánování a rozvoje města
- Komise dopravy
- Komise pro projekt Zdravá MČ a MA21

c) Odbor sociálních věcí a školství

Úřad MČ nemá pro oblast sportu zřízený samostatný odbor. Tento fakt souvisí jak se stavem vybavenosti MČ (sportovní zařízení jsou spravována školami nebo jsou v majetku spolků), tak s relativně malým počtem spolků. Odbor sociálních věcí a školství je administrátorem dotací a vyvíjí také další aktivity v oblasti propagace sportu, sportu na úrovni škol a sportu pro všechny.

d) Sportovní kluby a spolky

Na území MČ působí více než 10 sportovních spolků či jiných subjektů, reprezentujících městskou část na všech úrovních výkonnostního sportu nebo na profesionální úrovni. V analytické části se budeme podrobněji věnovat členské základně či financování spolků z rozpočtu města. Sportovní spolky jsou příjemci dotací z dotací a grantů, zástupci některých spolků jsou zároveň členy Komise sportu, mládeže a volnočasových aktivit.

e) Poskytovatelé významných sportovních zařízení

Prakticky veškerá krytá sportovní zařízení jsou poskytována buď spolky, které mají tato zařízení ve svém majetku, nebo školami jako příspěvkovými organizacemi MČ. Ostatní zařízení jsou komerčního charakteru, MČ není přímým poskytovatelem krytých sportovních zařízení.

f) Školy

Základní a střední školy sehrávají rovněž důležitou úlohu z hlediska poskytování svých sportovních zařízení, ať se jedná o venkovní sportoviště nebo tělocvičny, které vytváří důležité zázemí jak organizovaným sportovcům, tak zájemcům z řad neorganizovaných skupin obyvatel.

g) Dům dětí a mládeže

Významným poskytovatelem volnočasových a sportovních služeb – kroužků a kurzů – iniciátorem programů a akcí pro veřejnost je Dům dětí a mládeže. Z přibližně 100 kroužků pro děti a veřejnost je 25 kroužků zaměřeno na sportovní aktivity (více viz analytická část).

h) Dobrovolná sdružení a spolky s dalším zaměřením

Důležitými aktéry jsou i další neziskové organizace, které nejsou zaměřeny primárně na oblast sportu, nicméně mohou být důležitým prostředníkem při zaměření na specifické cílové skupiny. Jedná se, mimo jiné, o následující organizace:

- Svaz tělesně postižených v ČR, MO Horní Počernice
- Svaz postižených civilizačními chorobami v ČR, ZO Horní Počernice
- Svaz důchodců České republiky, ZO Senioři Horní Počernice

i) Cyklokoordinátor

Význam cyklo dopravy pro MČ vyplývá nejen z Programového prohlášení, ale také z vytvoření pozice cyklokoordinátora, která byla ustavena v roce 2015. Od pozice cyklokoordinátora se dále odvíjí Koncepce cyklistické dopravy v Horních Počernicích (viz dále).

j) Informační centrum

Informační centrum sídlí na Chvalském zámku. Jeho potenciální role v oblasti sportu je poskytování informací návštěvníkům MČ o sportovním vyžití a možnostech trávení volného času v Horních Počernicích. Činnost Infocentra souvisí v současné době především s provozem zámku a kulturními akcemi, které se zde v průběhu roku konají.

k) Lokální média

Z hlediska prezentace sportovního a volnočasového vyžití mají důležitou úlohu lokální média – webové stránky městské části, Hornopočernický zpravodaj nebo sociální sítě. Prostřednictvím těchto kanálů lze informovat různé cílové skupiny o dostupnosti sportovních zařízení a služeb, sportovních iniciativách pro veřejnost nebo o pořádání sportovních akcí na území MČ.

l) Komerční sektor

Komerční sektor sehrává významnou roli z hlediska poskytování komerčních sportovních aktivit. Jedná se zejména o posilovny, fitness centra nebo jiné individuální aktivity. Sportovní zařízení komerčního sektoru jsou rovněž součástí analytické části.

m) Občané městské části a okolí

Občané MČ a spádové oblasti primární „cílovou skupinou“ jak pro sportovní spolky, poskytovatele sportovních zařízení, sportovních služeb nebo pořadatele sportovních akcí. Podrobně se věnujeme populaci HP v dalších kapitolách analytické části.

STRATEGICKÉ DOKUMENTY VYŠŠÍCH ÚZEMNÍCH CELKŮ⁶

ČR – Koncepce podpory sportu 2016–2025 (Sport 2025)

Sport 2025 je strategickým dokumentem, jenž bych schválen vládou ČR v červnu 2016. Koncepce prezentuje „směry rozvoje a podpory českého sportu, pilíře, priority, strategické cíle i podmínky naplnění“ v období 2016-2025. Cílem koncepce je „zlepšit podmínky pro sport a státní reprezentaci ČR tak, aby odpovídaly významu sportu pro společnost i jednotlivce, respektovaly tradici i sportovní politiku EU. Dokument Sport 2025 je postaven na následujících hodnotových pilířích, které vymezují společenské aspekty sportu:

- 1) Sport je jedním z nástrojů socializace člověka a rozvoje společenských vztahů
- 2) Sport a prevence zdraví
- 3) Sport jako prostředek seberealizace
- 4) Sportovec jako samostatná sebevědomá osobnost
- 5) Státní reprezentace jako prostředek posilování vlastenectví, národní hrdosti a mezin. prestiže

Koncepce dále definuje „horizontální priority“, které by měly být zohledněny, mimo jiné, při „tvorbě strategických záměrů samospráv“. Jedná se o následující priority:

- a) Zastavit pokles tělesné zdatnosti dětí a mládeže
- b) Zastavit růst nadváhy a obezity u dětí a mládeže
- c) Zvyšovat úroveň pohybové gramotnosti
- d) Snižovat ekonomickou spoluúčast rodin ve sportu
- e) Transparentnost, evidence a otevřenost informací ve sportu
- f) Aktivní boj proti negativním jevům ve sportu
- g) Rovné příležitosti
- h) Meziřesortní a mezisektorový přístup
- i) Spolupráce státní správy a regionálních či místních samospráv
- j) Zapojení sportovních odborníků a sportovců do rozhodovacích procesů samospráv
- k) Podpora dobrovolnictví a trenérství jako zájmové činnosti

Dokument vymezuje také strategické oblasti, v jejichž kontextu jsou dále definovány strategické cíle:

Oblast 1 - Rozvoj sportu pro všechny

- Strategický cíl 1 - Podporovat rozvoj sportovních klubů, TV a TJ jednot
- Strategický cíl 2 - Posilovat roli Regionálních a místních sportovních center
- Strategický cíl 3 - Vytvářet podmínky pro zvyšování členské základny v organizovaném sportu
- Strategický cíl 4 - Podporovat masové propagačně-motivační sportovní akce
- Strategický cíl 5 - Vytvářet podmínky pro využití integračního potenciálu sportu pro všechny sociální skupiny dětí a mládeže
- Strategický cíl 5 - Vytvářet podmínky pro využití sportu pro rozvoj komunitního života, a to zejména na lokální úrovni

Oblast 2 - Podporovat širokou základnu výkonnostních sportovců

- Strategický cíl 1 - Zvyšovat povědomí o sportovních odvětvích u dětí
- Strategický cíl 2 - Rozvíjet výkonnostní sport mládeže bez ohledu na perspektivu reprezentace
- Strategický cíl 3 - Podporovat výkonnostní sport dospělých

Oblast 3 - Rozvoj školního a univerzitního sportu

- Strategický cíl 1 - Navyšovat počty hodin pohybových aktivit ve školním prostředí a rozvoj programu školních sportovních klubů
- Strategický cíl 2 - Inovovat systém školních sportovních soutěží

⁶ Plán rozvoje sportu hlavního města Prahy je v současné době (11/2017) ve fázi zpracování.

Strategický cíl 3 - Rozšiřovat organizovanou nabídku volnočasových sportovních aktivit pro studenty

Strategický cíl 4 - Stabilizovat a rozšiřovat systém sportovních soutěží univerzitního sportu přístupného všem studentům

Oblast 4 - Odbornost ve sportu

Strategický cíl 1 - Vybudovat Sportovní výzkumné centrum a zajistit přenos poznatků do praxe

Strategický cíl 2 - Inovovat systém vzdělávání odborníků ve sportu

Strategický cíl 3 – Posílit odborné vedení dětí

Oblast 5 - Obnova a budování sportovních zařízení

Strategický cíl 1 - Obnovovat a rozvíjet sportovní zařízení SK/TJ

Strategický cíl 2 - Obnovovat a rozvíjet školní sportovní infrastruktury

Strategický cíl 3 - Rozvíjet univerzitní sportovní areály

Strategický cíl 4 - Vybudovat strategickou sportovní infrastrukturu pro státní reprezentaci a regionální tréninková centra pro přípravu talentované mládeže

Strategický cíl 5 - Modernizovat přístrojové vybavení pro přípravu reprezentace a talentů

Oblast 6 - Sport handicapovaných

Strategický cíl 1 - Zajistit dostupnost sportu pro handicapované

Strategický cíl 2 - Vytvářet ucelený systém péče o talentovanou handicapovanou mládež a reprezentaci

Oblast 8 - Komerční sport

Strategický cíl 1 - Opakovaně pořádat významné mezinárodní i národní sportovní události

Strategický cíl 2 - Rozvíjet sportovní služby v oblasti zdraví a zdatnosti

Státní podpora sportu 2017/2018 – investiční prostředky⁷

Státní podporu sportu lze rozdělit na dva směry – investiční a neinvestiční dotace. Oprávněným žadatelem o investiční dotace je obec, městská část (včetně městských částí Hlavního města Prahy), obvod statutárního města (dále jen „ÚSC“) nebo spolek, splňující podmínky stanovené zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů a vyvíjející činnost v oblasti sportu jako svou hlavní činnost, a to včetně pobočného spolku. Oblast podpory je vymezena následovně:

- novostavby včetně samostatných ucelených (samostatně kolaudovaných) etap dříve zahájené stavby
- rekonstrukce a modernizace stávajících prostor (včetně nástaveb)

Celková disponibilní částka pro poskytnutí dotací je 1 000 000 000 Kč, která je následně rozdělena podle výše požadované dotace (viz dále).

V1 Sport: 500 000 000 Kč,

V2 Sport: 500 000 000 Kč.

Limity pro poskytnuté dotace jsou následující:

V1 Sport: min. 40 001 Kč, max. 10 000 000 Kč

V2 Sport: min. 10 000 001 Kč, max. 20 000 000 Kč

Maximální výše dotace je stanovena na 60 % z celkových nutných a oprávněných nákladů (uznatelných výdajů definovaných zněním textu podprogramu) na akci, za dalších podmínek stanovených zněním textu podprogramu.

Indikátory jsou podpoření organizovaní sportovci celkem (počet řádných a aktivních členů bez funkcionářů), podpoření sportovci kategorie děti a mládež (počet) – jedná se o děti a mládež do 18 let věku (započítávají se i osoby, které v roce, ve kterém je podána žádost, dovrší 18 let).

⁷ <http://sdv.msmt.cz/sport-1/vyhlaseni-statni-podpory-sportu-2017-2018-investicni>

Státní podpora sportu 2017/2018 – neinvestiční prostředky⁸

V souladu s výše uvedenou Konceptí podpory sportu na období 2016–2025 si klade MŠMT za cíl vytvářet a podporovat podmínky pro dostupnost a otevřenost sportu, zdraví posilující a prožitkové pohybové aktivity pro všechny občany ČR, modernizaci sportovní infrastruktury a budování potřebných nových kapacit a pro mezinárodní konkurenceschopnost sportovní reprezentace ČR jako nástroje propagace státu, realizované v zapsaných spolcích nebo vytvářené jejich prostřednictvím. MŠMT vyhláší následující neinvestiční programy:

- Program I. – Sportovní reprezentace ČR
- Program II. – Sportovně talentovaná mládež
- Program III. – Činnost sportovních organizací
- Program IV. – Údržba a provoz sportovních zařízení
- Program V. – Činnost sportovních svazů
- Program VI. – Významné sportovní akce
- Program VII. – Zdravotně postižení sportovci
- Program VIII. – Organizace sportu ve sportovních klubech
- Program IX. – Organizace školního a univerzitního sportu
- Program X. – Projekty pro sportování veřejnosti

Podpora sportu v hl. m. Praze

Rada hl. m. Prahy schválila usnesením č. 1842 ze dne 15. 8. 2017 vyhlášení **Celoměstských programů podpory sportu a tělovýchovy v hl. m. Praze**. Poskytovány jsou jednoleté dotace na rok 2018 a víceleté dotace na období let 2018–2020. Struktura programů je následující:

II. Rozvoj sportovní infrastruktury

- II. A/1. Výstavba sportovišť či jejich rekonstrukce významného rozsahu (investice)
- II. A/2. Modernizace a rekonstrukce sportovišť (investice)
- II. B. Provoz energeticky náročných sportovišť (plavecké bazény, zimní stadiony)
- II. C. Provoz veřejně přístupných sportovišť

III. Sportovní akce

- III. A. Sportovní akce mezinárodního významu
- III. B. Sportovní akce celostátního významu
- III. C. Sportovní akce celopražského významu

IV. Podpora sportu pro všechny, handicapované a seniory

- IV. A Podpora sportu pro všechny
- IV. B Podpora sportu handicapovaných
- IV. C Podpora sportu seniorů

Předpokládaný celkový objem finančních prostředků vyčleněných z rozpočtu hl. m. Prahy na podporu těchto Celoměstských programů činí zhruba 500 mil. Kč (za předpokladu schválení uvedené částky v rozpočtu hl. m. Prahy na rok 2018).⁹

⁸ http://sdv.msmt.cz/uploads/Programy_2017_2019_31_10_2016.pdf

⁹

http://www.praha.eu/public/82/d1/96/2504208_802632_Celomestske_programy_podpory_sportu_a_telovychovy_v_hl_m_Praze_na_obdobi_let_2018___2020.pdf

STRATEGICKÝ PLÁN ROZVOJE MČ 2013-2020

Strategický plán rozvoje MČ považujeme za dokument nadřazený Plánu rozvoje sportu, a tak je třeba poukázat, jak je oblast podpory a rozvoje sportu formulována právě v tomto dokumentu tak, aby byly oba strategické dokumenty kompatibilní a shodovaly se v hlavních prioritách či definici problémových oblastí, případně aby námi provedená analýza reagovala na tvrzení zakotvená ve Strategickém plánu.

Oblast sportu je v analytické části dokumentu řešena v rámci tématiky „Společenský život a volnočasové aktivity (spolky, sport, kultura)“.

Na základě zpracovaných analýz formuluje Strategický plán následující tvrzení:

- Sport má v městské části Praha 20 dlouholetou a bohatou tradici
- Je zde značná vybavenost pro řadu sportů a většina sportovišť je veřejně přístupná
- Do budoucna se plánuje jednotné označení sportovišť a dětských hřišť

Analýza se dále zabývá projektem multifunkční sportovní haly, mimo jiné uvádí následující stanoviska:

- Projekt multifunkční sportovní haly v Horních Počernicích má za cíl vytvořit pro děti a mládež, ale i dospělé občany městské části kvalitní sportovní areál s potřebným zázemím, který bude určen nejenom pro výkonnostní sport, ale zejména pro potřeby školských zařízení, které mají nedostatek prostoru pro potřebné aktivity a musí využívat tělocvičen soukromých subjektů.
- Rozměry haly 40x20 m
- Hala by měla umožňovat provozování většiny kolektivních sportů (florbal, házená, futsal, basketbal) z individuálních (tenis, badminton). Zároveň by součástí haly bylo i sociálně administrativní zázemí – šatny, umývárny, sprchy, sociální zařízení i pro venkovní areál, sklady, klubovna a zázemí pro správce objektu. Dále by měly být vybudovány prostory pro fit centrum, relax centrum či občerstvení.
- Hala by měla být vybudována na pozemku, který je součástí školního areálu (FZŠ Chodovická – ZŠ Ratibořická).
- Hlavní využití haly bude zajištěno probíhajícími a vznikajícími sportovními aktivitami, které již v součinnosti FZŠ Chodovická, ZŠ Ratibořická a DDM jsou provozovány. Sportovní škola FZŠ Chodovická postupně buduje systém sportovních tříd (atletika, fotbal, florbal). DDM Horní Počernice buduje vlastní florbalový klub, a to bez adekvátních podmínek nelze realizovat s vyšší přidanou hodnotou. ZŠ Ratibořická má na celou školu jednu tělocvičnu a její děti musí chodit cvičit půl kilometru daleko do tělocvičny soukromého vlastníka.
- Základem využití bude v dopoledních hodinách školní TV, v odpoledních hodinách organizované sporty popsané v bodě 4 a teprve následně ve večerních hodinách, o víkendech a prázdninách komerční využití.

Charakterizovány jsou také další záměry v oblasti sportovní infrastruktury:

- a) vybudování skateparku (potřeba nalézt vhodnou lokalitu)
- b) vybudování inline dráhy se soutěžními parametry u ZŠ Ratibořická
- c) lezecká stěna podél atletické dráhy
- d) venkovní posilovna
- e) hokejová třetina s mantinely a umělým povrchem
- f) „BMT trať“ – pro trénink jízdy na kole v terénu

V analytické části je dále uveden přehled zájmových organizací a spolků na území městské části. Analýza uvádí celkem pouze 3 organizace (spolky):

TJ Sokol (8 oddílů), Sportovní centrum Xaverov, Studio Salute.

Návrhová část pak pro oblast sportu definuje následující strategické cíle a opatření v rámci *Klíčové oblasti F – Volnočasové aktivity (spolky, sport, kultura, cestovní ruch, turistika)*:

Strategický cíl: F.1 Rozšířit a zkvalitnit infrastrukturu pro volnočasové aktivity

Strategický cíl: F.2 Podporovat rozvoj cestovního ruchu jako prioritu rozvoje městské části

Strategický cíl: F.5 Zapojit soukromý i neziskový sektor do rozvoje volnočasových aktivit, udržet grantový systém, vícezdrojové financování volnočasových aktivit

Strategický cíl: F.6 Podporovat nové iniciativy v oblasti kvalitního trávení vol. času pro všechny generace

Z výše uvedených strategických cílů je pak formulováno, v kontextu rozvoje sportu, pouze následující opatření:

Opatření F.1.2 Výstavba nových objektů pro volnočasové aktivity

Popis: výstavba multifunkční sportovní haly, vybudování inline dráhy, zpracovat studii potřebnosti a využitelnosti umělé ledové plochy

ANALÝZA FINANCOVÁNÍ SPORTU Z ROZPOČTU MČ

V této části se zaměříme na analýzu financování sportu z rozpočtu MČ. Financováním sportu budeme rozumět veškeré finanční toky, včetně investic do sportovní infrastruktury, alokované na podporu různých forem sportovních aktivit, které jsou uskutečňovány na území MČ nebo subjekty se sídlem v Horních Počernicích. Předmětem analýzy je zejména finanční podpora organizovaného sportu, realizace sportovních investic a financování provozu sportovních zařízení.

Cílem je identifikovat objem a strukturu prostředků, které jsou určeny na podporu sportu, vystihnout vývoj a distribuci finančních prostředků jednotlivým subjektům. Za účelem hodnocení finanční podpory z rozpočtu města bude provedena komparace s populačně srovnatelnými sídly. Ke srovnání jsou v rámci analýzy ve většině případů použity absolutní a poměrové ukazatele.

PRINCIPY FINANCOVÁNÍ SPORTU Z ROZPOČTU MČ

Městská část v současné době neprovozuje vlastní sportovní zařízení (kromě údržby volně přístupných hřišť a dalších ploch na svém území). Výdaje na provoz sportovních zařízení tak jsou součástí provozních výdajů základních škol, které provozují a poskytují vlastní tělocvičny a venkovní sportoviště. Investiční výdaje do sportu tak do značné míry souvisí právě především s investicemi do tělocvičen a venkovních školních zařízení.

Městská část dále poskytuje dotace sportovním subjektům na základě *Zásad pro poskytnutí „individuální“ dotace z rozpočtu MČ Praha 20¹⁰*

Podmínky poskytnutí dotace jsou definovány následovně:

„Dotace může být poskytnuta zejména **neziskovým organizacím, právníkům a fyzickým osobám**, které sídlí nebo působí na území MČ Praha 20, a to v oblasti podporovaných aktivit, které se konají na území MČ Praha 20 nebo MČ Praha 20 reprezentují a propagují. Subjekty musí být registrované dle právních předpisů platných v ČR a musí splňovat všechny zákonem předepsané podmínky pro příslušnou činnost.“ O dotace tak mají možnost žádat nejen neziskové organizace, ale také fyzické a právnické osoby. Právě dotace FO jsou tradiční složkou dotačního (grantového) systému MČ.

Pro finanční podporu sportu jsou definovány následující oblasti podpory:

- a) Podpora sportu a sportovních aktivit na území MČ Praha 20, případně s přesahem do dalších MČ a lokalit.
- b) Podpora kolektivního i individuálního sportování.
- c) Pořádání turnajů a soutěží na území MČ Praha 20.
- d) Podpora dlouhodobé sportovní činnosti a organizované sportovní výchovy.
- e) Podpora sportování u handicapovaných spoluobčanů.
- f) Podpora aktivního trávení volného času pohybem a zejména aktivity sportovního charakteru oslovující široké spektrum obyvatel.

MČ poskytuje individuální dotaci maximálně do výše 70 % celkových rozpočtovaných nákladů uvedených v žádosti. Jak vyplývá ze struktury výše uvedených oblastí, dotace lze využít jak přímo na sport, tak na činnosti se sportem souvisejícími. Dotace tak nejsou zaměřeny pouze na sportovní činnost na úrovni spolků.

VÝVOJOVÁ ANALÝZA FINANCOVÁNÍ SPORTU

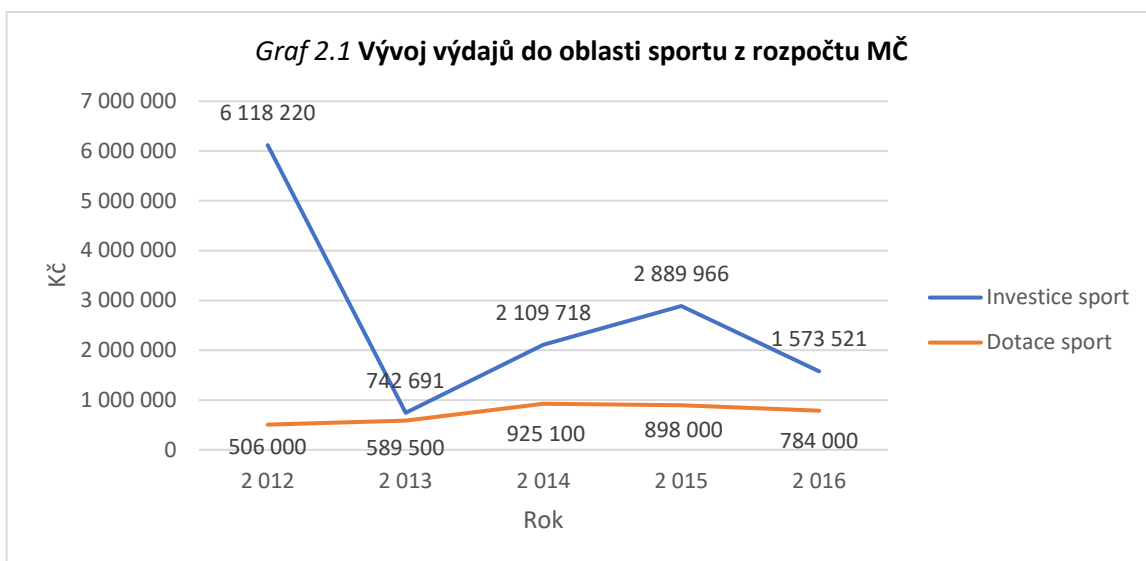
V této části se pokusíme popsat vývoj prostředků, které MČ alokuje na podporu a rozvoj sportu. *Tabulka 2.1* naznačuje vývoj v posledních 5 letech. Výrazný podíl výdajů rozpočtu MČ představují kapitálové výdaje. Z hlediska běžných výdajů docházelo v posledních 5 letech k absolutnímu růstu až na úroveň 140 mil Kč. Dotace do sportu se zvyšovaly od roku 2012 do roku 2014, v letech 2015 a 2016 došlo k mírnému poklesu celkového objemu dotací.

¹⁰ <https://www.pocernice.cz/mestska-cast/zasady-pro-poskytnuti-individualni-dotace-z-rozpoctu-mc-praha-20/>

Tabulka 2.1 Vývoj absolutních výdajů rozpočtu MČ Prahy 20 (Kč)

Položka	2012	2013	2014	2015	2016
Celkové výdaje rozpočtu	178 062 000	164 491 000	186 424 000	183 782 000	160 381 000
Běžné výdaje rozpočtu	114 900 000	118 327 000	128 460 000	129 230 000	139 847 000
Kapitálové výdaje	63 162 000	46 164 000	57 964 000	54 552 000	20 534 000
Investice sport	6 118 220	742 691	2 109 718	2 889 966	1 573 521
Dotace sport	506 000	589 500	925 100	898 000	784 000
Sport celkem	6 624 220	1 332 191	3 034 818	3 787 966	2 357 521

Vývoj výše prezentovaných údajů je dále zachycen na *Grafu 2.1*. Bližší charakteristice investičních výdajů se budeme podrobněji věnovat v navazující části.

Tabulka 2.2 zachycuje podíl výdajů do oblasti sportu, na základě výše uvedených charakteristik, pomocí poměrových ukazatelů. Celkové výdaje na podporu sportu tak ve sledovaném období dosahují maximálně 7 % z celkových výdajů MČ. **Pokud se zaměříme pouze na běžné výdaje** (vztah dotací a běžných výdajů rozpočtu), zjistíme, že ve sledovaném období **dotace do sportu nedosáhly ani jednou alespoň jednoho procenta z běžných výdajů MČ**. Pokud vztáhneme celkový objem dotací k počtu obyvatel, zjistíme, že dotace na jednoho občana MČ se pohybují v rozmezí 34 – 61 Kč.

Tabulka 2.2 Poměrové ukazatele vývoje výdajů do oblasti sportu (%; Kč)

Poměrový ukazatel	2012	2013	2014	2015	2016
sport celkem/celkové výdaje	3,7%	0,8%	1,6%	2,1%	1,5%
investice sport/kapitálové výdaje	9,7%	1,6%	3,6%	5,3%	7,7%
dotace/běžné výdaje	0,4%	0,5%	0,7%	0,7%	0,6%
dotace na jednoho obyvatele (Kč)	34	39	61	59	51

Tabulka 2.3 na následující straně zachycuje přehled finančních toků do oblasti sportu ve sledovaném období 2012-2016. Je třeba zdůraznit, že součástí výše uvedených analýz **nebyly dotace určené DDM**, který část z poskytnutých prostředků alokuje na realizaci sportovních aktivit dětí a mládeže. V případě dotací jsou rozlišeny prostředky fyzickým osobám a dotace právnickým osobám (světle modrá).

Tabulka 2.3 Rozbor prostředků alokovaných na podporu sportu ve sledovaném období (Kč)

	2012	2013	2014	2015	2016	Celkem
Investice						
Hřiště Běluňská	1 923 220	124 456				2 047 676
Senior park	304 000					304 000
Hřiště u ZŠ Spojenců	793 000					793 000
Projektové dokumentace	391 000	4 235	155 000	21 780	298 222	870 237
Stroje pro venkovní posilovnu		173 000	97 000			270 000
FZŠ Chodovická sport. areál	1 268 000			200 000		1 468 000
FZŠ Chodovická - tělocvičny			999 762		454 002	1 453 764
ZŠ Stoliňská - dopr.hř.	1 439 000					1 439 000
Sportovní náčiní ZŠ		441 000				441 000
Cyklostezka Klánovice			267 000			267 000
ZŠ Ratibořická tělocvična			328 443	2 568 186	297 856	3 194 485
Studie cyklotrasy				100 000		100 000
ZŠ Stoliňská - okna, podlaha			189 000		523 441	712 441
ZŠ Bártlova - oplocení hřiště			73 513			73 513
Celkem investice	6 118 220	742 691	2 109 718	2 889 966	1 573 521	11 906 839
Dotace						
TJ Sokol Horní Počernice	326 000	250 000	383 000	330 000	450 000	1 739 000
SC Xaverov			151 500	320 000	145 000	616 500
Bud' fit seniore		99 000	68 000			167 000
Mgr. Jaroslava Mertlová-Geyerová	40 000	40 000	40 000	35 000		155 000
Bike Ranch Team		30 000	40 000	23 000	25 000	118 000
Malá Lenka	22 000	20 000	20 000	22 000	24 000	108 000
Jacht klub Toušeň	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	100 000
Češpivová Daria	13 000		20 000	5 000	10 000	48 000
Brízgala Ivan	13 000	20 000	20 000			53 000
Senior fitness				26 000	26 000	52 000
Decaro		25 000	25 000			50 000
Jirgl Petr			50 000			50 000
K Klub - při ZŠ Ratibořické	15 000	16 000	15 000			46 000
Ptáček Josef				30 000	10 000	40 000
Brízgala Adam		20 000		25 000	10 000	55 000
Ptáčková Martina					30 000	30 000
Češpivová Anna		20 000		15 000	10 000	45 000
Zezulka Jiří			25 000			25 000
Český rybářský svaz	5 000		5 000	8 000	6 000	24 000
MUM - letní školička	22 000					22 000
Dvořáková Martina				22 000		22 000
Mečíř Marek			10 000		10 000	20 000
Chačatřan Šahen		19 000				19 000
Zajíc Roman				4 000	8 000	12 000
Turna Miloš ¹¹	4 000	2 500	5 000			11 500
Inlinetalent	10 000					10 000
Macurek Tomáš	10 000					10 000
Viliš Petr			10 000			10 000
Mergental Filip			10 000			10 000
Koudelka Dominik				10 000		10 000
Bursa Petr			5 600	3 000		8 600
Boukal Vlastislav	4 000	3 000				7 000
Turna Martin		5 000				5 000
Mladé Běchovice ¹²	2 000		2 000			4 000
Celkem dotace	506 000	589 500	925 100	898 000	784 000	3 702 600
DDM	1 010 000	1 049 000	1 304 000	1 021 000	1 141 000	5 525 000

¹¹ V ostatních letech formou daru.

¹² V ostatních letech formou daru.

KOMPARACE FINANCOVÁNÍ SPORTU

Za účelem komparace financování sportu jsme vybrali další městské části srovnatelné velikosti, kde jsme sledovali objem finančních prostředků alokovaných do sportu prostřednictvím dotací. Komparace s dalšími částmi umožňuje dát výsledky do širšího kontextu při respektování specifik městských částí oproti obcím či městům ČR. Všechny údaje za městské části náležejí k roku 2016, pouze „Praha 20 – průměr“ zachycuje rovněž průměr ukazatelů za Horní Počernice v příslušném období.

Tabulka 3.3 Komparace financování sportu prostřednictvím dotací (2016)

Městská část	Dotace sport (Kč)	Běžné výdaje rozp. (Kč)	Počet obyvatel
Praha-Zbraslav	325 000	60 107 000	10 010
Praha 22	336 000	86 775 000	10 882
Praha-Kunratice	400 000	44 557 000	9 599
Praha 21	517 000	72 709 000	10 807
Praha 19	628 000	71 301 000	7 027
Praha 20 - průměr (2012-2016)	740 520	126 153 000	15 187
Praha 20	784 000	139 847 000	15 304
Praha 16	787 000	87 020 000	8 401
Praha-Čakovice	948 884	57 441 000	10 781
Praha 18	1 637 000	137 000 000	19 291
Průměr - všechny části	710 340	88 291 000	11 729

Hodnoty výše uvedených absolutních ukazatelů naznačují, že Praha 20 se řadí, z hlediska dotací do sportu k průměrným hodnotám, nicméně je třeba zdůraznit, že zároveň patří, v kontextu této analýzy, k nejlidnatějším městským částem. To se promítá také do výše běžných výdajů rozpočtu.

Právě na výše uvedené aspekty reaguje následující *Tabulka 3.4*. Z hlediska běžných výdajů rozpočtu má Praha 20 jedny z nejnižších dotací do sportu, což platí i z dlouhodobého hlediska. V přepočtu na 1 obyvatele jsou dotace také nízké – průměr za všechny části je 61 Kč na jednoho obyvatele.

Tabulka 3.4 Komparace dotací v městských částech pomocí poměrových ukazatelů

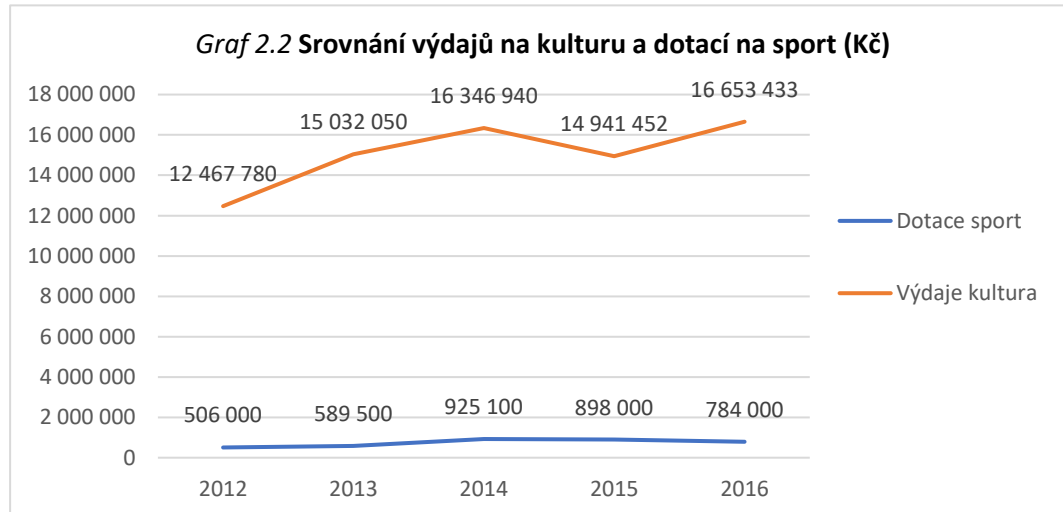
Městská část	Podíl dotací na běžných výdajích (%)	Dotace na 1 obyvatele (Kč)
Praha-Zbraslav	0,5%	32
Praha 22	0,4%	31
Praha-Kunratice	0,9%	42
Praha 21	0,7%	48
Praha 19	0,9%	89
Praha 20 - průměr (2012-2016)	0,6%	49
Praha 20	0,6%	51
Praha 16	0,9%	94
Praha-Čakovice	1,7%	88
Praha 18	1,2%	85
Průměr – všechny části	0,8%	61

Vzhledem ke specifické poloze a historickému vývoji Horních Počernic jsme pro ilustraci dále provedli analýzu na úrovni vybraných měst v ČR, abychom identifikovali objem prostředků alokovaných sportovním klubům. Záměrně byla vybrána menší města vzhledem k populaci Horních Počernic. Z analýzy vyplývá, že průměrný podíl dotací klubům je na úrovni 2,2 % běžných výdajů rozpočtu (Horní Počernice 0,4 % – 0,7 %), průměrná výše dotací na jednoho obyvatele pak byla 307 Kč (HP = 50 Kč).

Tabulka 3.5 Komparace dotací pomocí poměrových ukazatelů s vybranými městy ČR

Město	Počet obyvatel	Podíl dotací na běžných výdajích (%)	Dotace na 1 obyvatele (Kč)
Moravská Třebová	10 351	1,56%	238
Litovel	9 924	2,08%	250
Boskovice	11 504	0,43%	59
Kuřim	10 971	1,66%	216
Ivančice	9 603	1,19%	162
Bystřice nad Pernštejnem	8 343	2,47%	283
Tišnov	8 984	2,67%	385
Mohelnice	9 317	5,19%	781
Přelouč	9 036	2,60%	346
Blansko	20 800	2,19%	349
<i>Průměr</i>	<i>10 883</i>	<i>2,20%</i>	<i>307</i>

Na následujícím grafu jsme se pokusili srovnat výdaje na podporu kultury (odd. 33) z rozpočtu MČ a dotace sportovním klubům. Výdaje na kulturu tak dosahují několikanásobku hodnot výdajů na podporu sportu ve spolcích, navíc dochází k jejich výraznému růstu, zatímco objem podpory sportu se v průběhu posledních let významně nenavýšoval.

SPORTOVNÍ ÚČAST OBYVATEL HORNÍCH POČERNIC

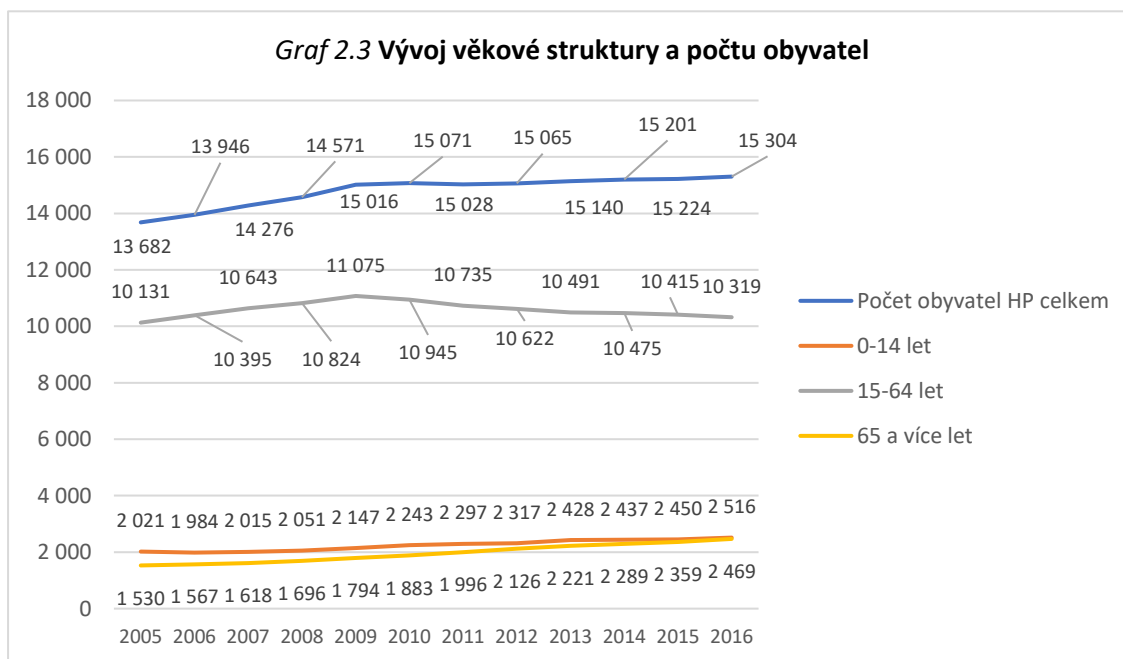
GEOGRAFICKÉ A SOCIÁLNĚ-DEMOGRAFICKÉ CHARAKTERISTIKY

Horní Počernice jsou pražskou městskou čtvrtí a zároveň katastrálním územím, které je totožné s městskou částí Praha 20. Horní Počernice leží ve východní části hlavního města, hraničí se Středočeským krajem a jsou součástí městského obvodu Praha 9. Horní Počernice vznikly původně spojením několika obcí – Čertous (v roce 1928), Chval, Svěpravic a Xaverova (1943). Od počátku roku 1969 byly Horní Počernice, s téměř devíti tisíci obyvateli, povýšeny na město. V roce 1974 byly Horní Počernice připojeny k Praze a začleněny do městského obvodu Praha 9. Od 1. ledna 2002 se městská část nazývá Praha 20 a vykonává na svém území také rozšířenou působnost státní správy.

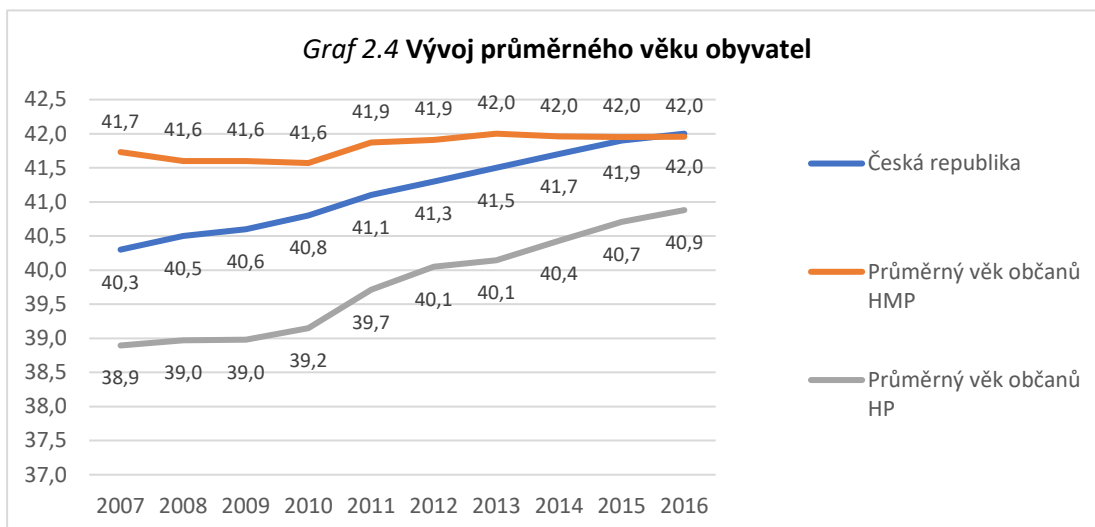
Území Horních Počernic lze ohraničit Pražským okruhem na západě, kde sousedí městská část se Správním obvodem Praha 14 (s konečnou stanicí trasy metra B Černý Most, velkým sídlištním útvarem a nákupním centrem Centrum Černý Most). Severní hranici území utváří dálnice D-10 (směr Mladá Boleslav a Liberec) a rozsáhlé skladové prostory, které jsou lokalizovány mezi dálnicí D-10 a železniční tratí (trasa centrum Prahy – Čelákovice). Z jihu vymezuje obytnou část Horních Počernic dálnice D-11 (směr Pardubice a Hradec Králové). Z východní, resp. severovýchodní strany sousedí Horní Počernice se Středočeským krajem (ORP Brandýs nad Labem – Stará Boleslav).

Horní Počernice mají smíšenou zástavbu, původní venkovskou zástavbu s rodinnými domy doplňují panelové bytové domy. Horními Počernicemi prochází frekventovaná komunikace (ulice Náchodská), která vytváří jakousi páteř celého území, zároveň je však značným rušivým elementem a zdrojem nebezpečí pro pěší a cyklistickou dopravu. Horní Počernice jsou typickým sídlem krátkých vzdáleností a nemají typické centrum s náměstím a historickou zástavbou. Reliéf krajiny je spíše rovinatý, jen mírně zvlněný. V jihozápadní části se nachází soustava několika rybníků, které odděluje dálnice D-11.

O vhodných podmínkách pro bydlení v Horních Počernicích částečně svědčí následující *Graf 2.3*. Od roku 2005 dochází k trvalému růstu počtu obyvatel, neustále se zvyšuje také absolutní počet nejmladší kategorie (0-14 let). Současně roste také podíl nejstarších skupin obyvatel nad 65 let.

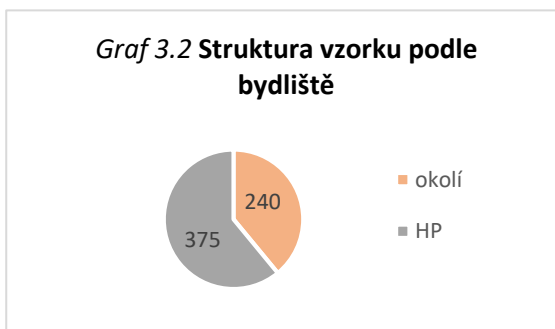
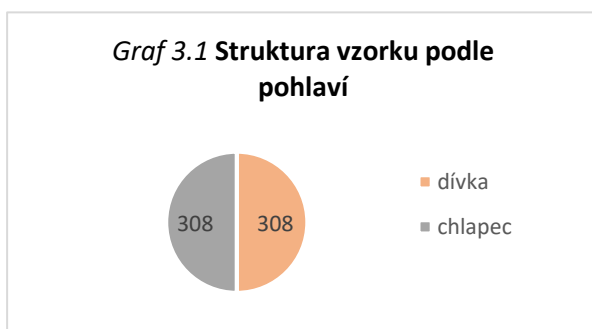

Na *Grafu 2.4* je zachycen vývoj průměrného věku obyvatel Horních Počernic, hlavního města Prahy a České republiky. Horní Počernice tak dlouhodobě vykazují nižší průměrný věk obyvatel, jak v kontextu hlavního města, tak v rámci celé republiky.

HORNOPOČERNICKÁ MLÁDEŽ A SPORT

Následující část prezentuje výsledky šetření na úrovni základních a středních škol v Horních Počernicích. Dotazování se zúčastnily všechny základní školy a gymnázium. Výzkumné šetření se týkalo žáků od 5. tříd výše (včetně). Graf 3.1 demonstruje strukturu vzorku podle pohlaví respondentů. Poměr dívek a chlapců tak byl vzácně vyrovnaný, celkem se šetření zúčastnilo 616 žáků a studentů.

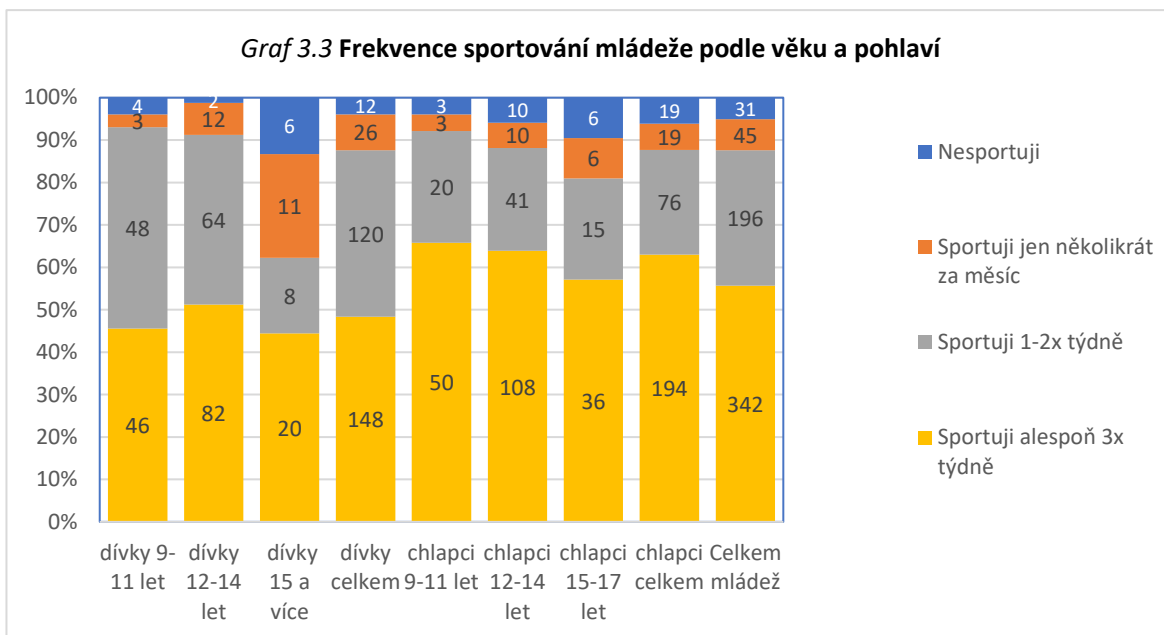
Jelikož školy navštěvují také žáci, kteří nemají trvalé bydliště v Horních Počernicích, rozhodli jsme se při analýze dále rozlišovat, zda jsou respondenti z Horních Počernic či nikoliv. Strukturu vzorku podle bydliště demonstruje Graf 3.2. Z grafu tak vyplývá, že přibližně 61 % respondentů má trvalé bydliště v Horních Počernicích.

Následující Tabulka 3.1 sleduje frekvenci sportovních aktivit podle pohlaví a věku respondentů, Graf 3.3 na následující straně pak demonstruje data v grafické podobě.

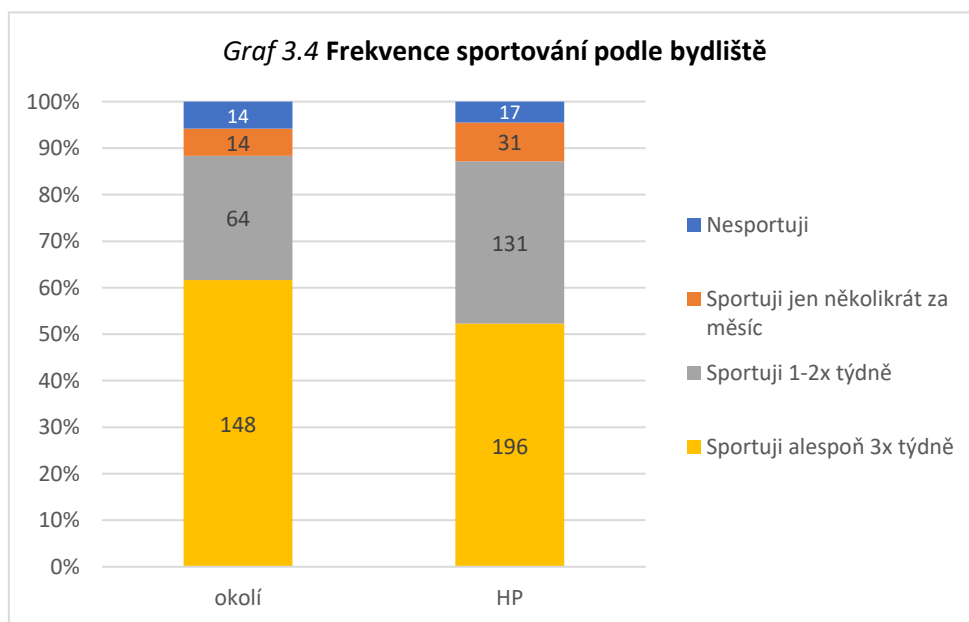
Tabulka 3.1 Frekvence sportovních aktivit podle věku a pohlaví

Kategorie	Nesportují	Sportují jen několikrát za měsíc	Sportují 1-2x týdně	Sportují alespoň 3x týdně
dívky 9-11 let	4	3	48	46
dívky 12-14 let	2	12	64	82
dívky 15 a více	6	11	8	20
dívky celkem	12	26	120	148
chlapci 9-11 let	3	3	20	50
chlapci 12-14 let	10	10	41	108
chlapci 15-17 let	6	6	15	36
chlapci celkem	19	19	76	194
Celkem mládež	31	45	196	342

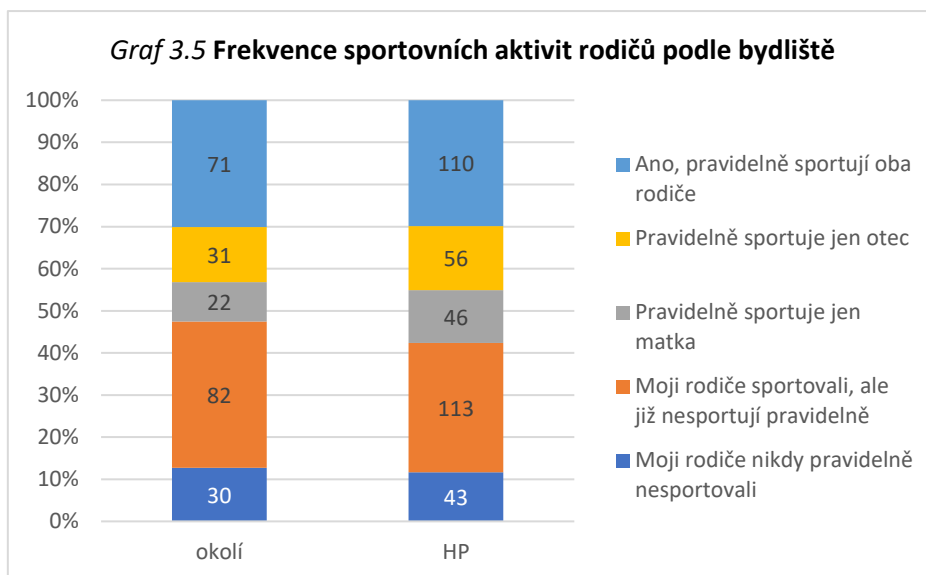
Z Grafu 3.3 tak vyplývá, že chlapci sportují oproti dívkám častěji více než 3x týdně, českým podmínkám plně odpovídá skutečnost, že nejméně častěji sportují nejstarší kategorie dívek. V porovnání s českými městy je výrazně nízký podíl dětí a mládeže, která vůbec nesportuje. Obecně však s věkem mírně narůstá podíl těch, kteří sportují jen občas nebo nesportují vůbec.

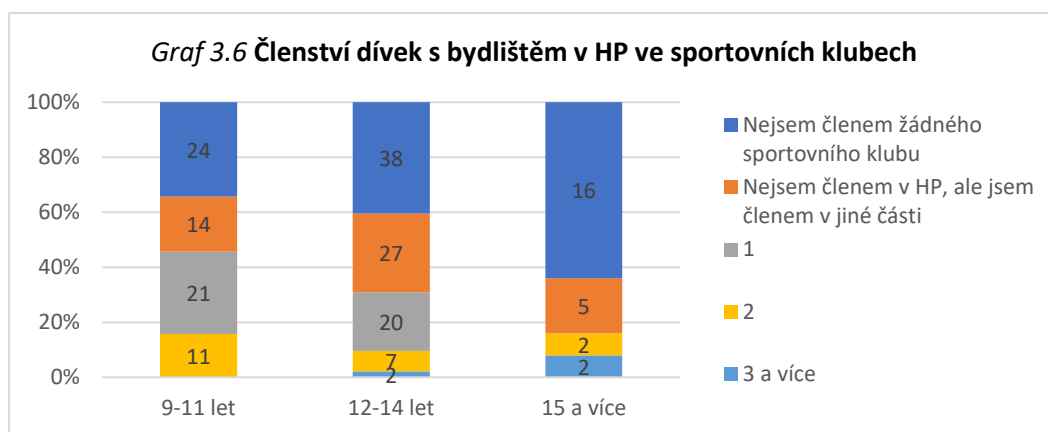
Frekvenci sportovních aktivit jsme dále sledovali také z hlediska bydliště respondentů (Graf 3.4). Výsledky naznačují, že žáci a žákyně z okolních sídel sportují mírně častěji, nicméně rozdíly nejsou tak výrazné, zvláště při spojení prvních dvou kategorií (alespoň 3x týdně a 1-2x týdně).

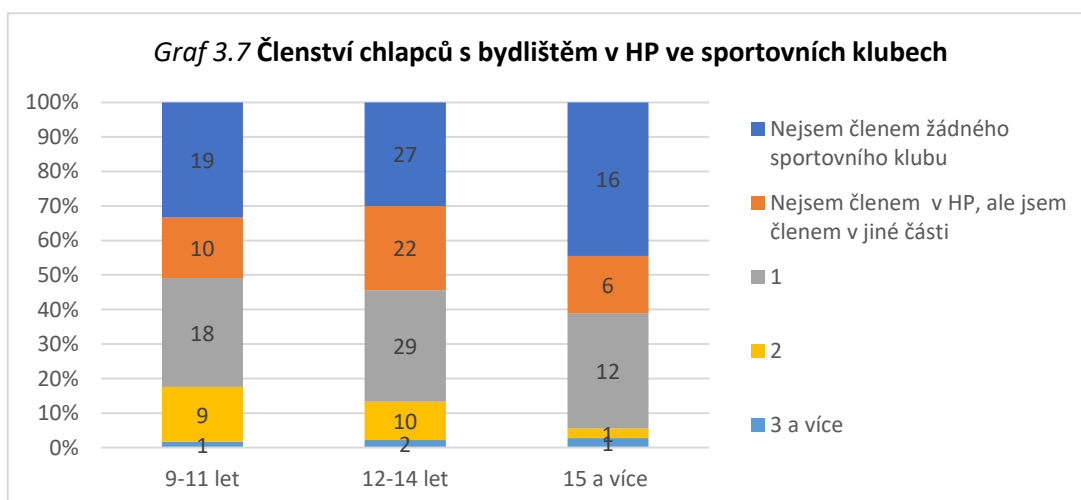
Děti jsme se žáků tázali na frekvenci sportovních aktivit jejich rodičů (Graf 3.5), prezentovaná data tak mají potenciálně vysokou vypovídající hodnotu o struktuře sportovních aktivit dospělých obyvatel, především v kategorii 30-50 let. Podle výsledků pravidelně sportují ve 30 % případů oba rodiče, alespoň jeden rodič sportuje u dalších 30 % respondentů. Podíl nesportujících rodičů tak je na úrovni 40 %, což naznačuje lepší situaci oproti rodičům dětí s bydlištěm v okolních sídlech či v dalších městech ČR, kde je tento podíl také na vyšší úrovni. Pouze 12 % hornopočernických dětí deklarovalo, že jejich rodiče nikdy pravidelně nesportovali.

Účast ve sportovním klubu či spolku je důležitým předpokladem pravidelné účasti ve sportu. Graf 3.6 a Graf 3.7 sledují právě členství dívek, resp. chlapců ve sportovních klubech. S věkem výrazně klesá podíl členství ve sportovním klubu, zvláště u dívek – zatímco v případě nejmladší kategorie je členkou alespoň jednoho klubu více než 65 % respondentek, u dívek nad 15 let je to již méně než 40 %.

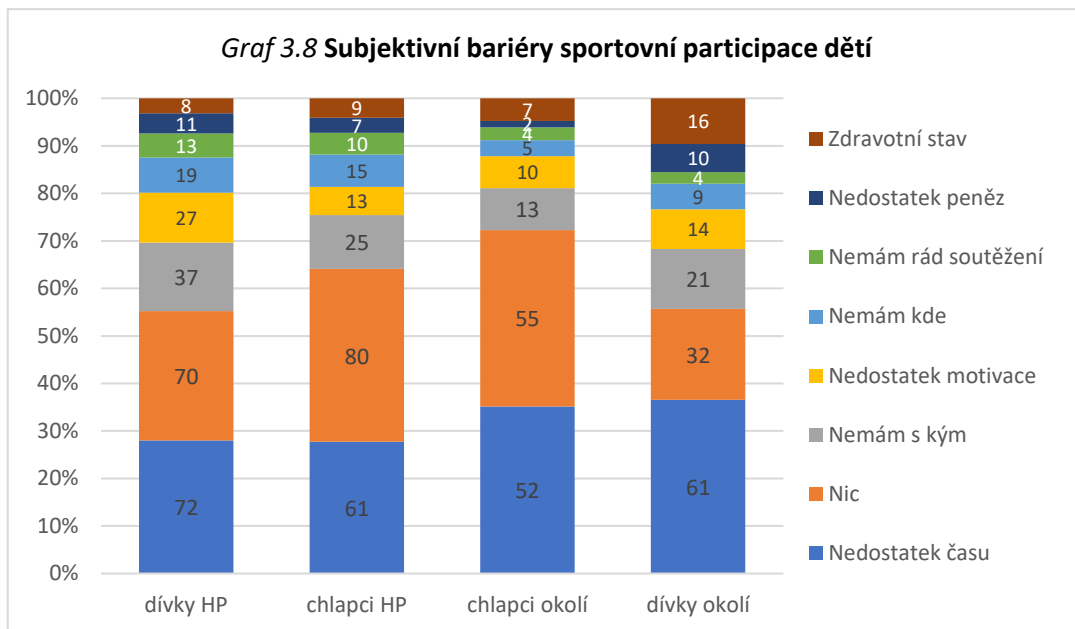
V případě chlapců z Horních Počernic nedochází k tak výraznému poklesu členství s věkem respondentů. Do 15. roku je členem alespoň jednoho klubu přibližně 70 % chlapců, po 15. roku je podíl na úrovni 55 %.

Z hlediska formování budoucí sportovní politiky je důležité znát důvody, proč děti nesportují, případně bariéry, které jim brání sportovat častěji. Respondentům jsme proto položili následující otázku:

Co ti nejvíce brání v pravidelném sportování?

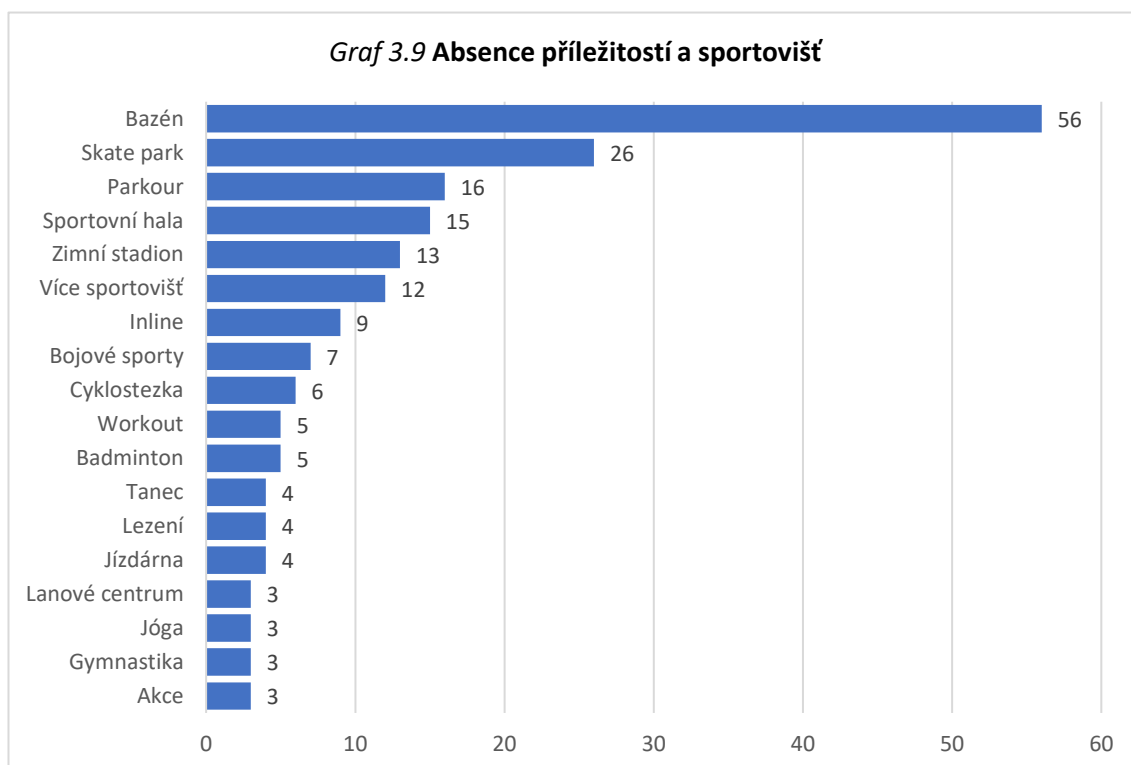
Výsledky shrnuje *Graf 3.8*. Nejčastější bariérou z pohledu dívek i chlapců je nedostatek času. Významný podíl dívek z HP uvádí, že nemají s kým sportovat, 8 % dívek dále deklarovalo, že nemají kde sportovat. Obecně dívky pociťují více překážek účasti ve sportu oproti chlapcům.

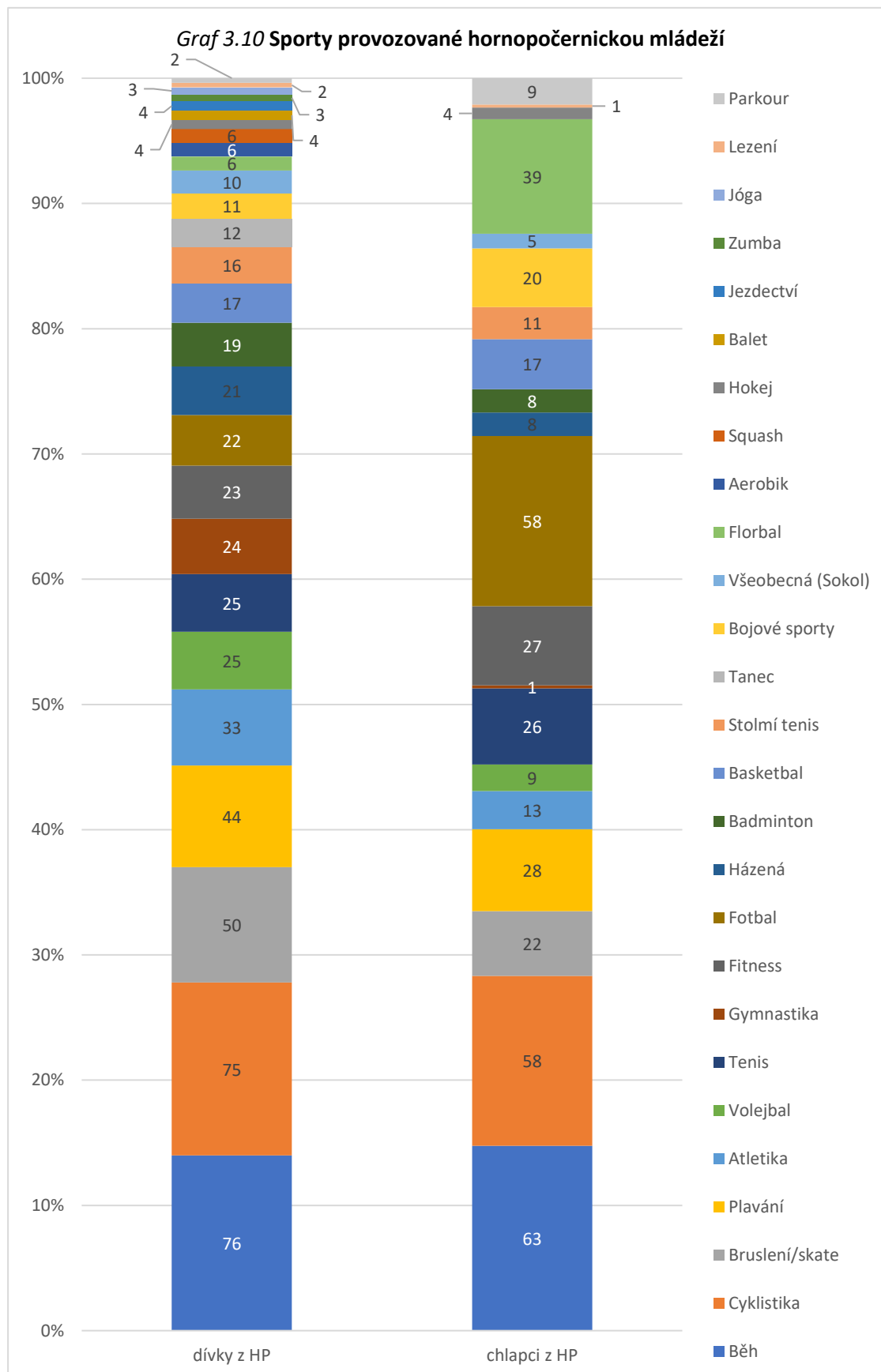
Žákům a studentům jsme dále položili otevřenou otázku, aby se mohli vyjádřit k podmínkám pro sportovní činnost v Horních Počernicích:

Chybí ti v HP nějaká sportoviště, programy nebo sportovní služby, které bys rád využíval? Co přesně?

Výsledky shrnuje následující *Graf 3.9*. Děti nejčastěji uváděly absenci bazénu, skateparku, podmínek pro parkour nebo absenci sportovní haly.

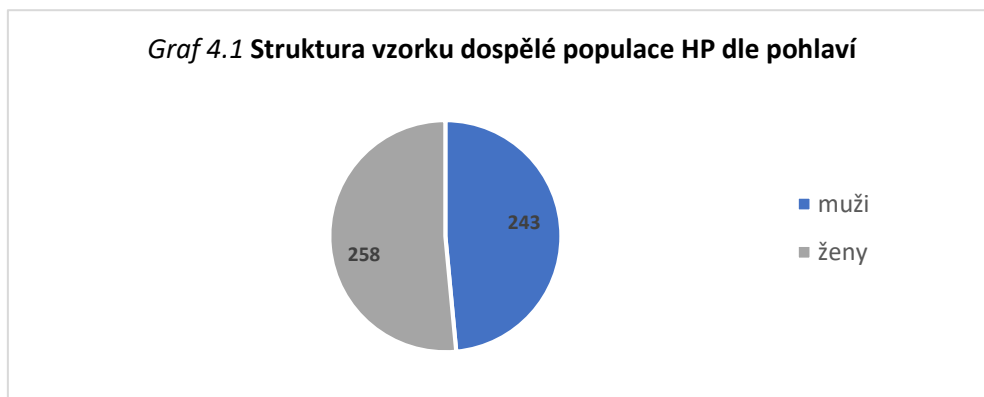

Na následujícím *Grafu 3.10* jsou shrnuty sportovní aktivity, kterým se děti věnují. Mezi nejčastější sporty u dívek a chlapců patří běh a cyklistika. Dívky dále preferují bruslení (50 dívek), plavání (44), atletiku (33), volejbal (25), tenis (25) či gymnastiku (24). Chlapci preferují spíše kolektivní sporty - fotbal (58 chlapců), florbal (39), plavání (28) nebo tenis (26).

DOSPĚLÁ POPULACE HORNÍCH POČERNIC A SPORT

Druhá část dotazníkového šetření byla zaměřena na dospělé populaci obyvatel Horních Počernic. Elektronický dotazník vyplňovali občané Horních Počernic dobrovolně. Velikost vzorku byla menší než u dětí – k analýze bylo použito 501 navrácených dotazníků. Ve vzorku mírně převažovaly ženy (258) nad počtem mužů (243; *Graf 4.1*), což je v kontextu dosavadních šetření v ČR poměrně překvapivé – častěji vyplňují dotazník právě muži. Zároveň je třeba zdůraznit, jelikož dotazování bylo dobrovolné, že nejčastěji odpovídaly osoby s kladným vztahem ke sportu. Vzorek tak nevystihuje populaci Horních Počernic, spíše lze hovořit o vzorku populace s pozitivním vztahem ke sportu či aktivnímu životnímu stylu, což se zároveň promítá ve věkové struktuře vzorku (viz dále).

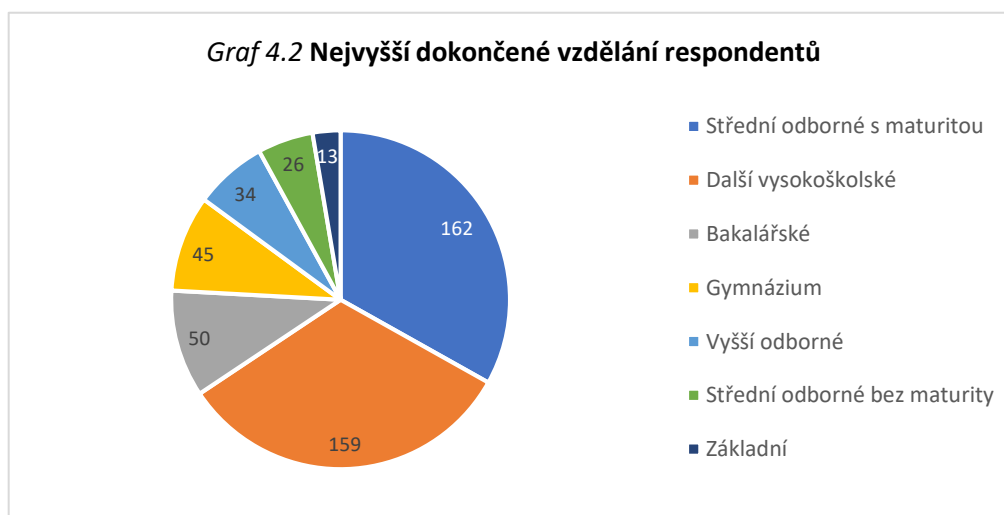

Tabulka 4.1 naznačuje strukturu vzorku podle věku a pohlaví. Nejpočetnější skupinou byli muži ve věku 18-29 let a ženy 40-49 let.

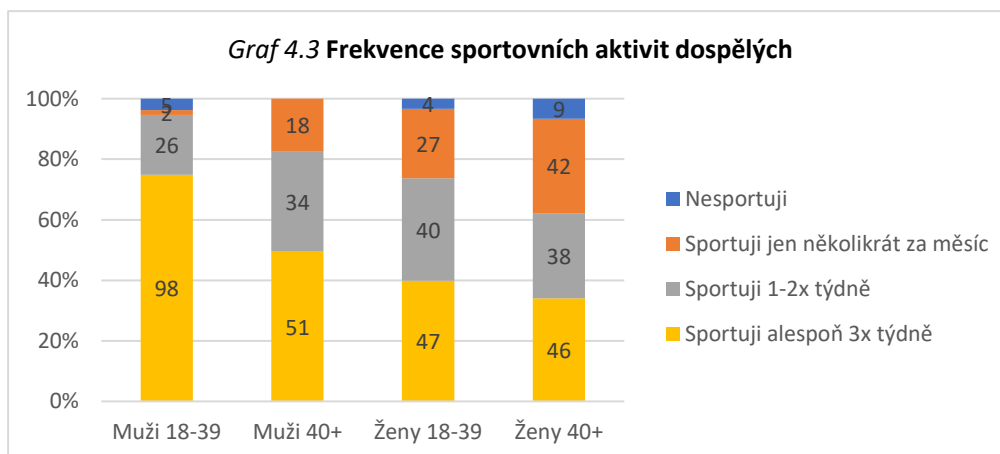
Tabulka 4.1 Struktura vzorku podle pohlaví a věku

Věk	Muž	Žena	Celkem
18-29	84	38	122
30-39	48	79	127
40-49	66	106	172
50-59	18	20	38
60 a více	20	10	30
Celkem	236	253	489

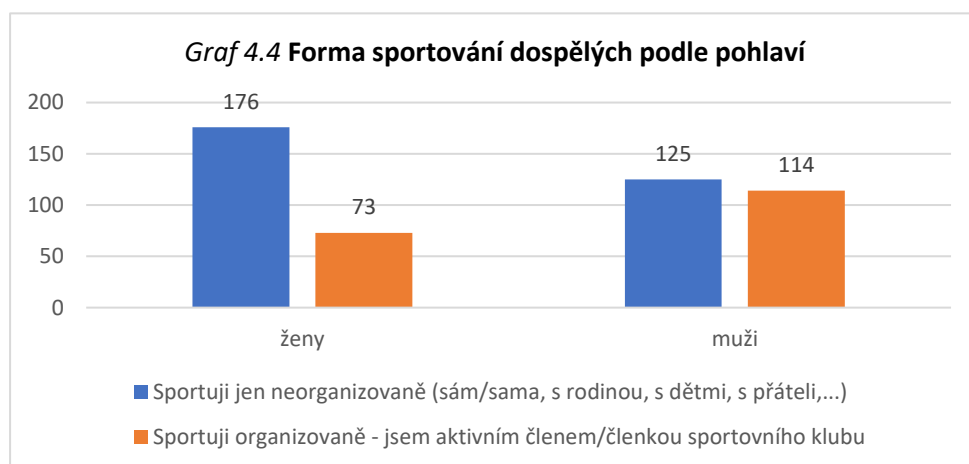
Zajímalo nás také vzdělání respondentů (*Graf 4.2*) – nejčastějšími respondenty byli vysokoškolsky vzdělaní obyvatelé (209 osob), následovali dospělí se středním odborným vzděláním s maturitou (162), a absolventi gymnázia (45 osob).

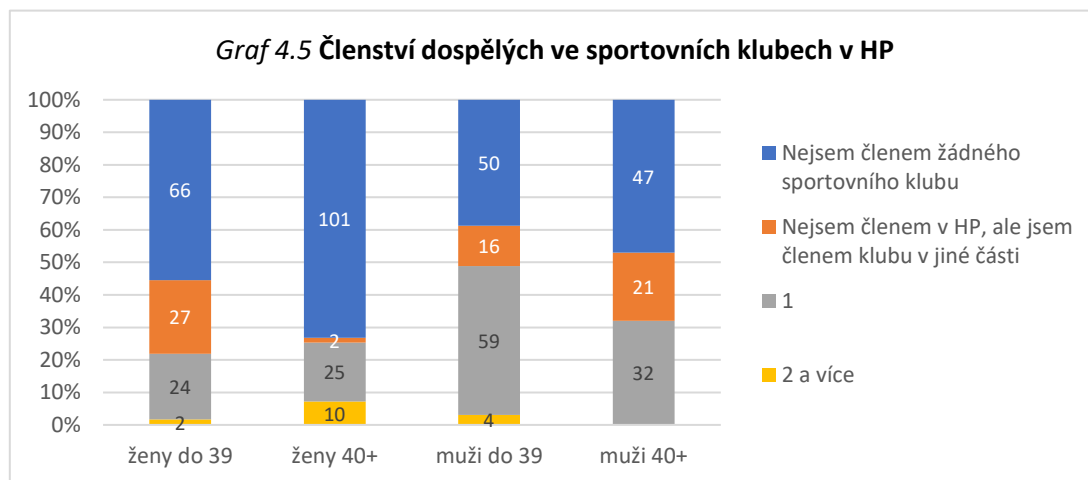
Graf 4.3 demonstruje frekvenci sportovních aktivit dospělých občanů podle věku a pohlaví. Dospělé jsme rozdělili do 4 kategorií. S rostoucím věkem klesá podíl mužů i žen, které sportují alespoň 3x týdně, naopak se zvyšuje podíl „sportujících jen několikrát za měsíc“.

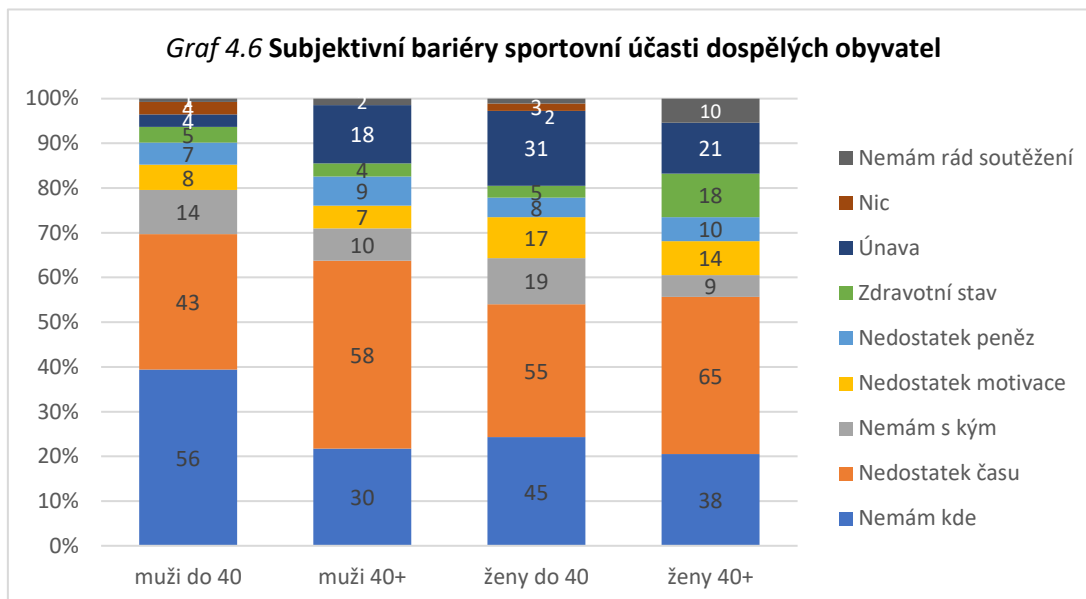
Předmětem našeho zájmu byla dále forma sportování – zda dospělí sportují v klubu nebo preferují neorganizovanou sportovní činnost. Výsledky demonstruje Graf 4.4. Zatímco u mužů je poměr téměř vyrovnaný, v případě žen je situace výrazně odlišná – ženy upřednostňují neorganizované aktivity mimo sportovní kluby.

Dále jsme se tedy zajímali, tak jako u dětí, jaký poměr dospělých je členem sportovního klubu (Graf 4.5). Nejčastěji jsou členem sportovního klubu v Horních Počernicích muži do 39 let (48 %), podíl žen ve sportovních klubech v HP je výrazně nižší. U žen nad 40 let se podíl nečlenek blíží 80 %.

Graf 4.6 naznačuje subjektivní bariéry sportovní participace vzorku dospělé populace. V porovnání s dětmi jsou dospělí kritičtější k podmínkám pro sportovní činnost („Nemám kde sportovat“), především se jedná o kategorii mužů do 40 let, v tomto případě lze předpokládat, že *nespokojenost* souvisí s absencí sportovní haly. Výrazný podíl dospělých obyvatel si dále stěžuje na únavu.

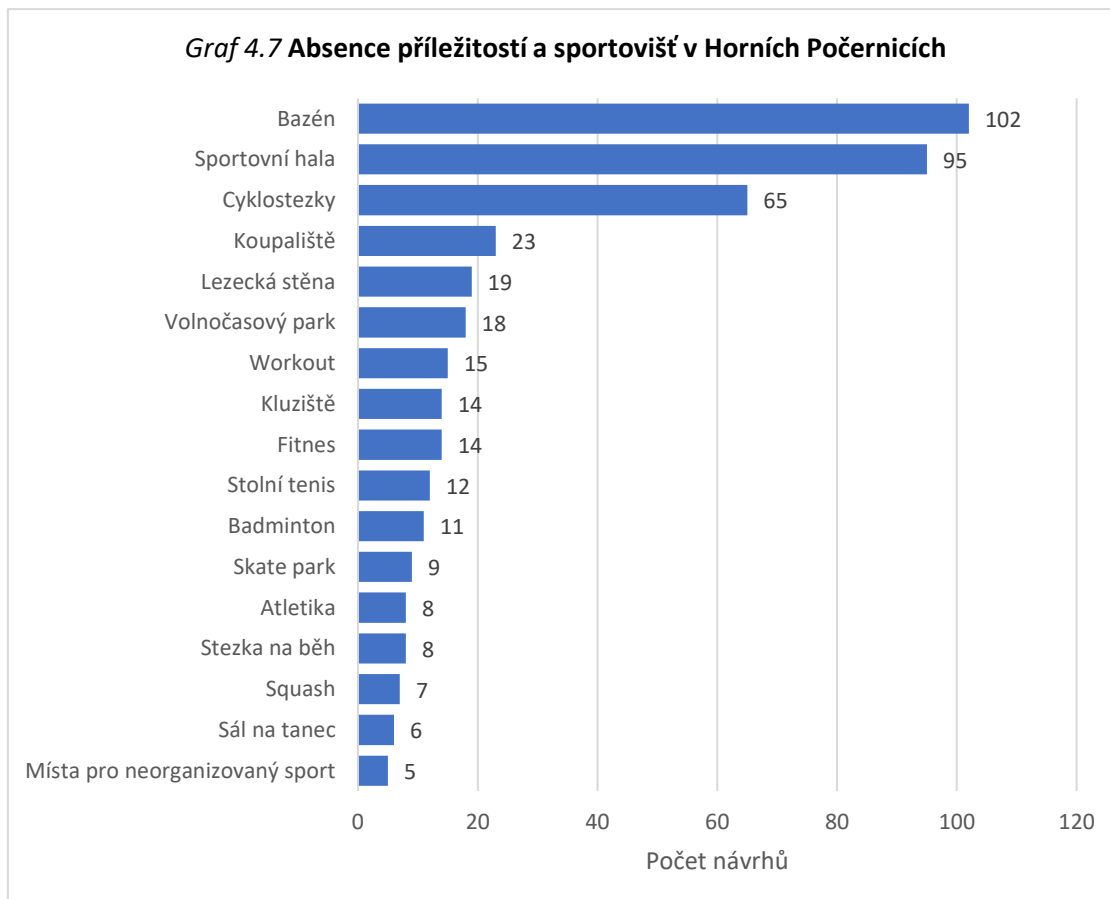

Dospělí měli rovněž možnost vyjádřit se k současným materiálně-technickým podmínkám pro realizaci sportu prostřednictvím otevřené odpovědi.

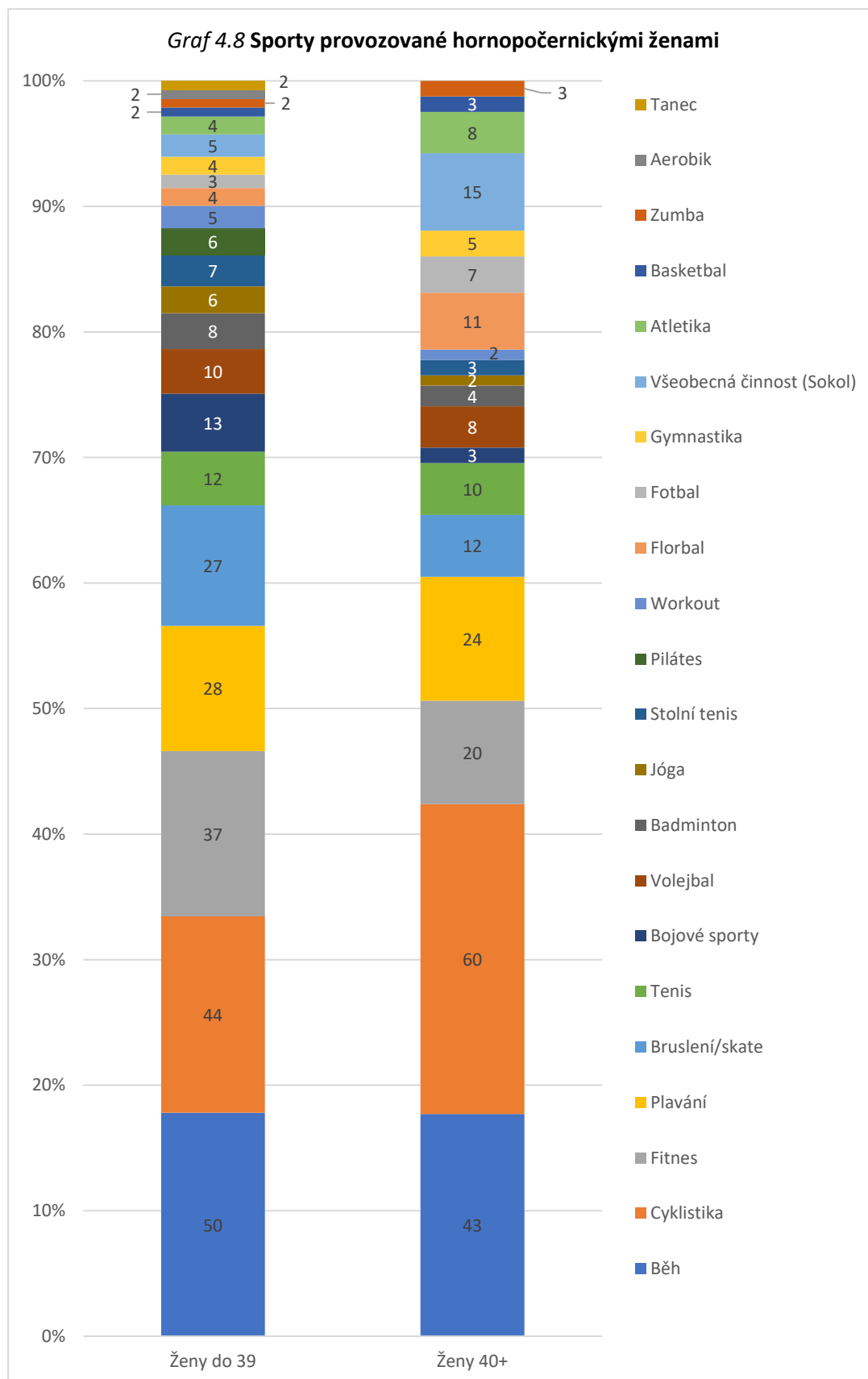
Otázka byla formulována následovně:

Co Vám v Horních Počernicích chybí? Jaké aktivity byste rád provozoval(a) a nemůžete? Máte případně nějaké námítky či výhrady k současnému stavu podpory sportu?

Výsledky otevřených odpovědí jsme se pokusili shrnout do následujícího Grafu 4.7.

Následující grafy (Graf 4.8 a 4.9) prezentují strukturu sportovních aktivit, kterým se dospělí nejčastěji věnují. Dospělé jsme znovu rozdělili do 4 kategorií podle věku a pohlaví. U mladších žen je nejpobulárnější běh, cyklistika, fitness, plavání a bruslení. Ve všech případech tak jde o individuální aktivity. Z kolektivních sportů preferují mladší ženy tenis, volejbal a badminton. Pobulární mezi mladšími ženami jsou také bojové sporty. V případě starších žen je struktura obdobná, výrazně větší podíl se věnuje cyklistice, pobulární je znovu volejbal, ale také například Sokol.

ORGANIZOVANÝ SPORT

Organizovaná sportovní činnost je na území MČ realizována sportovními spolky, Domem dětí a mládeže Horní Počernice a soukromými subjekty. Celkem zastřešují tyto organizace sportovní činnost pro více než 1 700 členů. Nejprve se zaměříme na spolkový sektor, který tradičně formuje hlavní nabídku sportovních aktivit pro děti i dospělé.

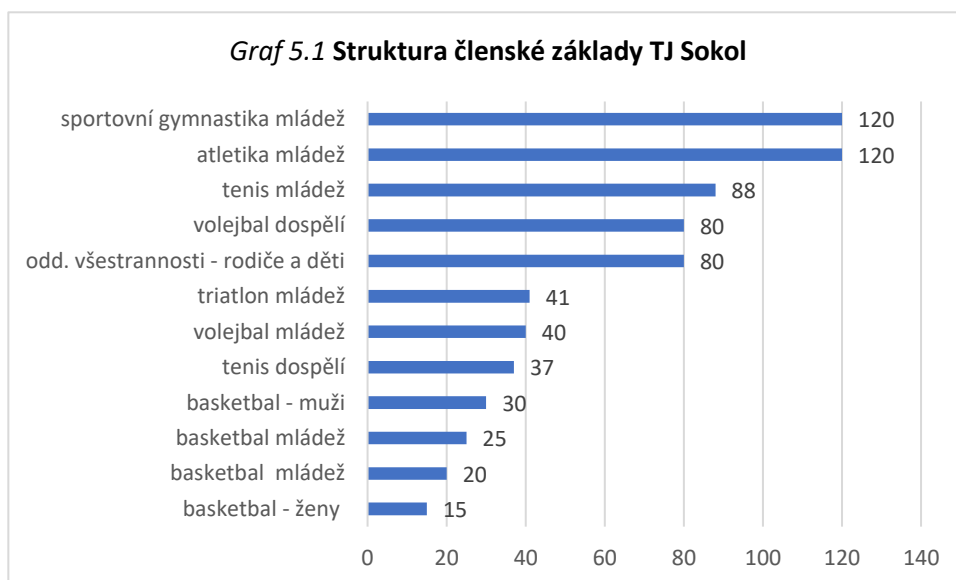
Sportovní spolky

Základní informace o sportovních spolcích a klubech na území MČ jsme získali prostřednictvím formuláře, který byl adresován představitelům těchto subjektů.

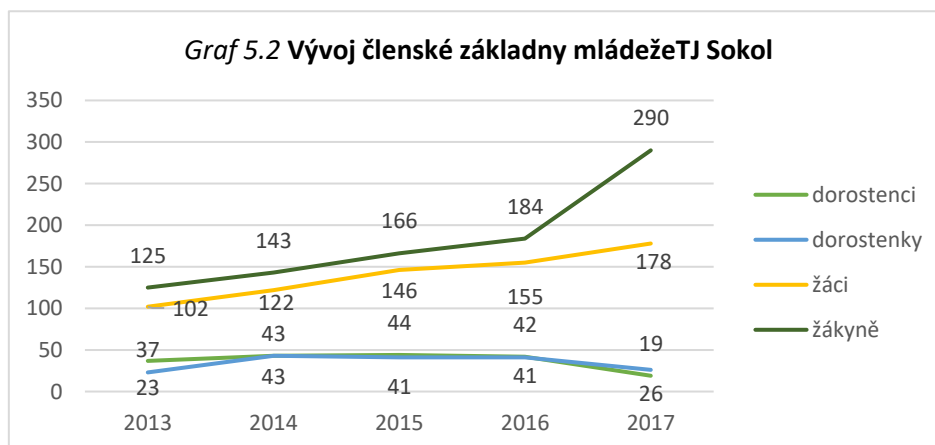
TJ Sokol Horní Počernice (TJ Sokol)

TJ Sokol je nejvýznamnější sportovní organizací na území MČ. Sportovní činnost je realizována v devíti samostatných oddílech a dvou pobočných spolcích. Celková členská základna TJ Sokol je na úrovni téměř 700 aktivních členů. Oddíly působí na všech úrovních výkonnostního sportu – od oddílu všestrannosti rodičů a dětí, až po republikovou úroveň (basketbal děvčat, triatlon, sportovní gymnastika).

Následující *Graf 5.1* znázorňuje strukturu členské základny podle jednotlivých oddílů TJ Sokol.

Na dalším *Grafu 5.2* je zachycen vývoj členské základny mládeže v rámci celé TJ. Z grafu jednoznačně vyplývá rostoucí trend v kategoriích žáků a žákyně. Nejvýraznější je trend růstu u žákyně (290 členek v letošním roce oproti 125 členkám v roce 2013).

Dále nás zajímaly podmínky pro sportovní činnost TJ Sokol. Jednotlivé oddíly využívají dva hlavní areály ve vlastním majetku TJ Sokol (tělocvična TJ Sokol s venkovním areálem a tenisové kurty v Otovické ulici), dále pak tělocvičny základních škol (Chodovická, Stoliňská, Ratibořická). Oddíl triatlonu navíc využívá plavecký bazén mimo území MČ (v areálu střední školy Na Třebešíně, Praha 10).

Představitelé TJ Sokol měli také možnost volně se vyjádřit k současnému stavu sportovních zařízení na území MČ:

Jsme rádi, že máme dva vlastní sportovní areály s vnitřními prostory (tělocvična) i venkovními sportovišti (volejbalové a tenisové kurty). Kvalita sportovišť dostatečná, každé zlepšení vítané. Zásadně chybí ještě jedna tělocvična pro míčové sporty (basketbal, florbal, volejbal) a specializovaná tělocvična pro sportovní gymnastiku a nářadový tělocvik. Výhledově je třeba uvažovat s umístěním "centrálního stadionu" s úplnou nabídkou hřišť pro míčové sporty a atletiku.

Oddíl sportovní gymnastiky a aerobiku (cca 120 členů) dále deklaroval, že je nucen dojíždět na sportoviště, která mají dopadovou jámu, aby mohl zajistit trénink prvků s nejvyšší obtížností (Hradčany, Liberec, Prostějov, Děčín).

Usilujeme již mnoho let o specializovanou gymnastickou tělocvičnu, protože příprava a úklid veškerého nářadí pro sportovní gymnastiku každý trénink je ohromně náročná, a navíc dochází ke stálému poškozování drahého nářadí a ubírá nám čas pro trénování... Rádi bychom rozšířili počet tréninkových hodin, pokud bychom měli specializovanou tělocvičnu – to je naše priorita.

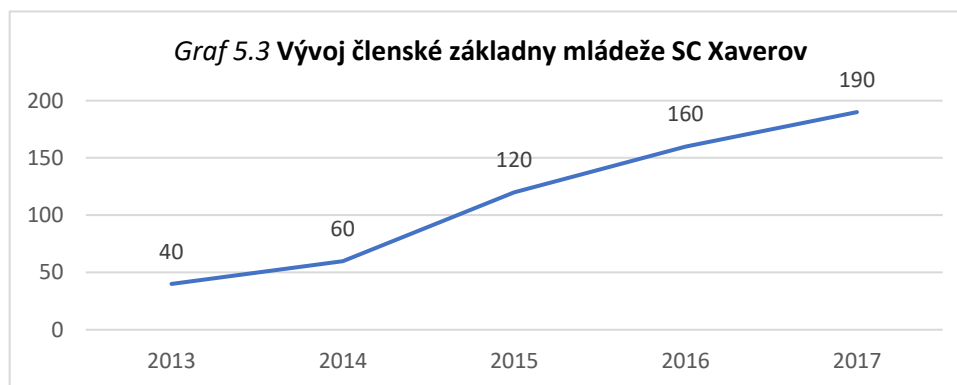
TK Sokol Horní Počernice, pobočný spolek TJ Sokol se rovněž vyjádřil k současným podmínkám pro sportovní činnost:

Z nedostatku kapacity využíváme také kurty v Zelenči, v zimě tenisovou halu... Potřebujeme dalších 5 kurtů, na jiném pozemku v katastru HP. Pravidelně rekonstruovat stávající antukové kurty, postavit tréninkovou zeď a minikurt pro dětský tenis.

Také pro oddíl triatlonu (TRI SKI) je zázemí nedostatečné, kromě nutné návštěvy plaveckého bazénu (viz výše) není stálé zázemí pro tréninky v nepříznivém počasí (prostor na trenažéry s posilovnou).

SC Xaverov Horní Počernice (SC Xaverov)

Dalším tradičním sportovním spolkem je SC Xaverov, který je zaměřen na fotbal. SC Xaverov nemá dospělé členy, členská základna mládeže je nyní na úrovni 190 členů a má rostoucí tendenci (viz Graf 5.3)

Kromě vlastního areálu SC Xaverov využívají areály základních škol a v zimním období tělocvičnu mimo území MČ – na Černém Mostě. Také představitelé SC Xaverov se vyjadřovali ke spokojenosti se současným zázemím pro realizaci sportovní činnosti:

...chybí nám travnaté hrací plochy které nejsou majetkem spolku, chybí nám v zimním období zázemí na kvalitní tréninkový proces...

Kickbox klub

Klub kickboxu má celkem 205 členů ve čtyřech kategoriích: mladší žáci (25 členů), starší žáci (50), junioři (50) a dospělí (80). Členové se účastní soutěží na všech úrovních, včetně zahraničních závodů. K tréninkům i soutěžním utkáním využívají na území Horních Počernic tělocvičnu soukromého vlastníka, dále klub využívá pro tréninky Sportovní centrum bojových umění na Vinohradech, na soutěže pak BB Arénu v Letňanech.

K současnému stavu sportovního zázemí se vyjádřil klub následovně:

Sportovní činnost vykonáváme v soukromém objektu, který sice vyhovuje našim potřebám, ale platíme za to vysokou komerční cenu, a tudíž si nemůžeme dovolit např. zvětšit plochu pro cvičení. Určitě bychom uvítali, pokud bychom náš sport mohli vykonávat ve sportovním hale nebo sportovním centru pod hlavičkou MČ Praha 20.

Kelly Bike Ranch junior Team

Cyklistický klub Bike Ranch má v současné době 28 aktivních členů ve věku 6-12 let, účastní se nejrůznějších soutěží v rámci ČR. K tréninkům využívá tělocvičny ZŠ, mimo území MČ Prahy 20 využívá klub Park Višňovka na Praze 9: *Platíme nájem MHMP za dráhu, kterou jsme sami vytvořili.* V rámci Horních Počernic se pak znovu projevuje nedostatek kapacity tělocvičen:

Potřebujeme více hodin v tělocvičně. Pouze hodina, a to ještě od 18-19 hod pro malé děti, je absolutně nevyhovující.

Dům dětí a mládeže

Dům dětí a mládeže (DDM) je příspěvkovou organizací zřízenou MČ. DDM nabízí zájmové činnosti pro aktivní trávení volného času dětí, mládeže i dospělých. Výrazný podíl volnočasových činností zaujímá sport. V rámci DDM aktivně sportuje více než 420 členů.

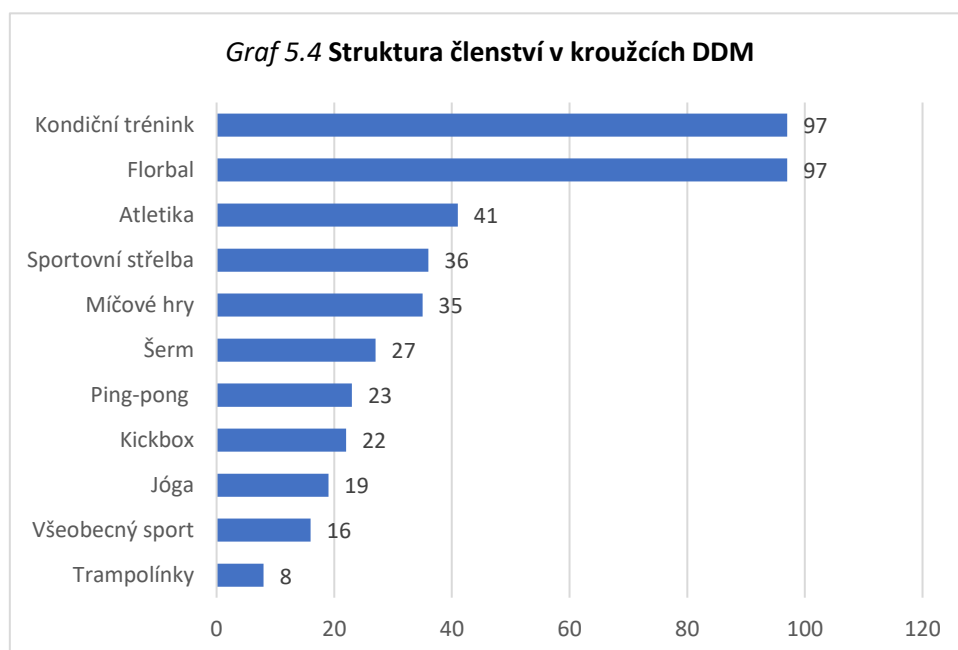
Následující Graf 5.4 znázorňuje členskou strukturu podle různých sportů (kroužků). Florbalový kroužek je dále členěn do 5 oddílů od přípravy až po juniory, je tak jakýmsi samostatným subjektem s vlastní strukturou v rámci DDM.

Jednotlivé sportovní oddíly využívají zázemí DDM, FZŠ Chodovická, ZŠ Ratibořická a ZŠ Stoliňská. Florbalové oddíly jsou zároveň nuceny absolvovat soutěže mimo území Horních Počernic:

Při pořádání turnajů florbalu jsem nuceni pronajmát si haly 40x20 metrů – Čakovice, Radlice, nebo pro menší kategorie Čelákovice. V Horních Počernicích není ani jedna hala, která by se dala k těmto účelům použít.

Jako nevyhovující hodnotí i zázemí pro další činnosti:

Potřebovali bychom sportovní halu 40x20 m v HP. Sálky na cvičení, lezeckou stěnu atd....Činnosti nemůžeme realizovat z důvodu nedostatku tělocvičen, ne z důvodu nedostatku prostředků.

SPORTOVNÍ NABÍDKA

V následující části se budeme zabývat sportovní vybaveností Horních Počernic. Předmětem našeho zájmu bude sportovní infrastruktura na území městské části, která je v majetku MČ, sportovní zařízení ve školních areálech, zařízení v majetku spolků nebo komerční zařízení.

VOLNĚ PŘÍSTUPNÁ SPORTOVIŠTĚ V MAJETKU MČ

Předmětem této části jsou volně přístupná sportoviště, některá jsou provozována přímo městskou částí, jiná jsou v majetku MČ a provozovatelem je škola jako příspěvková organizace.

1 Hřiště K Berance	výměra:	417 m
	parcelní číslo:	4135/39
	účel:	dětské hřiště
2 Hřiště Jizbická	výměra:	9270
	parcelní číslo:	786/1
	účel:	dětské/volnočasové hřiště
3 Hřiště Pavlišovská	výměra:	272
	parcelní číslo:	786/183 (majetek družstva)
	účel:	asfaltové hřiště bez vybavení
4 Hřiště Ruprechtická	výměra:	286
	parcelní číslo:	786/60
	účel:	poničené asfaltové hřiště bez vybavení

5 Hřiště Ruprechtická	výměra:	281
	parcelní číslo:	786/5
	účel:	asfaltové hřiště s basketbalovými koši

Stoly na stolní tenis Ruprechtická neudržované

6 Hřiště Ruprechtická

výměra: 282
parcelní číslo: 78643
účel: hřiště s umělým povrchem a koši

7 Hřiště Václavická

výměra: 2186
parcelní číslo: 1203/1
účel: umělý povrch

8 Hřiště u ZŠ Stoliňská

výměra: 2261
parcelní číslo: 1907/1
účel: 2 hřiště s umělým povrchem a běžecká dráha

9 Hřiště Slatiňanská

výměra: 100
parcelní číslo: 2142/9
účel: betonové hřiště

10 Hřiště Mezilesí

výměra: 656
parcelní číslo: 2198/117
účel: asfaltové hřiště neudržované s koši

- 11 Hřiště Lipí** výměra: 2529
 parcelní číslo: 2640/23
 účel: dětské/volnočasové hřiště
- 12 Hřiště Lhotská** výměra: 1023
 parcelní číslo: 2973/5
 účel: dětské hřiště
- 13 Hřiště Jeřická** výměra: 10985
 parcelní číslo: 3268/1
 účel: hřiště s umělým povrchem a koši

- 14 Hřiště u Divadla Pohoda** výměra: 6046
 parcelní číslo: 868
 účel: volnočasové hřiště
- 15 Hřiště u ZŠ Chodovická** výměra: 550
 parcelní číslo: 78671
 účel: atletický ovál a hřiště s umělým povrchem

16 Hřiště u ZŠ Ratibořická	výměra: 355 parcelní číslo: 786/72 účel: hřiště s umělým povrchem
17 Hřiště u ZŠ Ratibořická	výměra: 358 parcelní číslo: 786/73 účel: hřiště s umělým povrchem
18 Hřiště u ZŠ Spojenců	výměra: 7249 parcelní číslo: 3455/3 účel: travnaté hřiště
19 Hřiště Ohnišťanská	výměra: 3231 parcelní číslo: 189/1 účel: hřiště s umělým povrchem

20 Hřiště Běluňská	výměra: 3231 parcelní číslo: 785/1 účel: dětské hřiště
21 Pumptrack Ve Žlábku	výměra celkem: 8000 parcelní číslo: 582/1, 580/1 a 579 účel: pumptrack

Prostorová distribuce výše uvedených sportovišť je znázorněna na mapě na následující straně.

PROSTOROVÁ DISTRIBUCE SPORTOVNÍCH ZAŘÍZENÍ

TĚLOCVIČNY A OSTATNÍ KRYTÁ SPORTOVIŠTĚ VE ŠKOLÁCH

Významnou úlohu z hlediska vytváření podmínek pro sportovní činnost sehrávají tělocvičny a sportovní haly, ve kterých lze provozovat sportovní činnost celoročně, bez ohledu na nepříznivé počasí. Právě omezené množství krytých sportovních zařízení se jeví jako výrazný problém Horních Počernic, v rámci dílčích analýz nás dále tedy zajímalo, jak a kým jsou tělocvičny na území Horních Počernic využívány.

Následující *Tabulka 6.1* znázorňuje počet volných (disponibilních) hodin v příslušných zařízeních. Tabulka tak částečně potvrzuje deklarovaný stav, tedy že nejsou dostatečné kapacity jak pro výuku tělesné výchovy ve školách, tak pro činnost sportovních spolků a zájemců z řad veřejnosti.

Prostor pro využití veřejností se nabízí během alespoň během víkendů, kdy nejsou tělocvičny využívány, nebo nejsou otevřeny pro veřejnost.

Tabulka 6.1 Možnost využití tělocvičen základních škol

		Po	Út	St	Čt	Pá	So	Ne
ZŠ Ratibořická	velká tělocvična	0	0	0	1	1	1	N
	velký sál	1	2	0	1	1	N	0
	malý sál	0	2	0	N	2	N	N
ZŠ Stoliňská	tělocvična	0	0	0	0	2	N	N
ZŠ Chodovická	velká tělocvična	0	0	1	0	2	N	N
	malá tělocvična	2	0	0	0	0	N	N
	gymnastický sál	2	2	0	2	9	N	N

SPORTOVNÍ ZAŘÍZENÍ V MAJETKU SPOLKŮ

Další skupinu sportovních zařízení tvoří sportoviště v majetku spolků. V případě Horních Počernic se jedná o sportoviště v majetku TJ Sokol a SC Xaverov.

TJ Sokol Horní Počernice

TJ Sokol disponuje velkou tělocvičnou na adrese Chvalkovická 2031 (viz obrázek), která je v dopoledních časech využívána školami pro výuku tělesné výchovy, v odpoledních a večerních hodinách využívají tělocvičnu oddíly TJ Sokol, o víkendech slouží tělocvična také rekreačním hráčům a pro další účely TJ.

TJ Sokol dále disponuje dvěma venkovními areály: První se nachází v areálu tělocvičny. Součástí tohoto areálu je hřiště s umělým povrchem, dva kurty na beach volejbal a dva antukové kurty na volejbal (viz následující strana).

Dalším areálem ve vlastnictví TJ Sokol je tenisový areál na adrese Otovická 2865. Sportoviště disponuje celkem pěti antukovými kurty, v zimním období je na kurtech postavena přetlaková hala, která zastřešuje celkem tři kurty.

SC Xaverov

Součástí fotbalového areálu SC Xaverov jsou tři fotbalová hřiště, z nichž jedno disponuje novým umělým trávnikem. Hřiště slouží primárně fotbalovému klubu.

NÁVRHOVÁ ČÁST

VYMEZENÍ HLAVNÍCH PROBLÉMOVÝCH OBLASTÍ ROZVOJE SPORTU

Z dílčích analýz vyplývají především následující problémové oblasti, které limitují sociálně spravedlivý a efektivní rozvoj sportu v Horních Počernicích. Definované oblasti spolu často vzájemně souvisí, prolínají se, řešení jedné oblasti tak částečně vede k řešení dalších problémů, nebo jsou předpokladem jejich odstranění.

- **Institucionální zabezpečení sportu na úrovni Úřadu MČ**

Sportovní oblast není na úrovni Úřadu MČ jasně ukotvena, vztah Úřadu ke sportu se omezuje jen distribucí dotací žadatelům z řad fyzických a právnických osob, kterou zajišťuje Odbor sociálních věcí a školství prostřednictvím vedoucí celého odboru. Sportovní oblast se tak nerozvíjí jako celek s jednotným přístupem, formulovanou vizí a propojováním s dalšími oblastmi rozvoje MČ. Potenciál sportu tak není dostatečně využíván také směrem k dalším oblastem (doprava, zdraví, sociální inkluze). Na úrovni Úřadu MČ chybí odborný pracovník, který by plnil koordinační a manažerskou funkci nejen směrem ke sportovním subjektům (spolky, oddíly, soukromé subjekty), pořadatelům sportovních akcí, ale také ve vztahu k občanům či návštěvníkům MČ. Odborný pracovník by zároveň plnil důležitou úlohu z hlediska koordinace budoucích sportovních investic, které Horní Počernice čekají. Pracovník by byl zároveň zárukou efektivního provozu stávajících sportovních zařízení, oprav a rozvoje, sportovní infrastruktury realizované v budoucnu a propagace sportu napříč různými cílovými skupinami.

- **Financování sportu z rozpočtu MČ**

Problém financování sportu z rozpočtu MČ lze rozdělit do dvou směrů:

- a) Objem prostředků alokovaný do oblasti sportu
- b) Principy financování sportu

Podpora sportu z rozpočtu MČ je na nízké úrovni (0,6 % z běžných výdajů), sport je podfinancovaný i vzhledem k dalším oblastem výdajů rozpočtu (viz srovnání s kulturou). Analýza poukázala na nízký podíl objemu prostředků na sport jak vzhledem k běžným výdajům rozpočtu, v přepočtu na jednoho obyvatele, tak v kontextu dalších samosprávných celků. Navýšení prostředků alokovaných sportovním subjektům by se mělo odrazit v rozvoji sportovních spolků, v podněcování vzniku nových subjektů či rozšíření nabídky sportovních programů a akcí pro veřejnost. Předpokladem je však efektivní distribuce zdrojů (viz následující odstavec).

Sport je podporován prostřednictvím individuálních dotací fyzickým a právnickým osobám, což je odrazem stavu naznačeném v předchozím bodě. Finanční podpora sportu není řešena systémově, není deklarováno, co je vlastním cílem podpory, co podporou sportu MČ realizuje, kam tím směřuje. Neexistují objektivní kritéria, která by dlouhodobě garantovala spravedlivé a efektivní financování sportovních subjektů. Z celkového objemu dotací je více než 70 % alokováno dvěma subjektům (TJ Sokol Horní Počernice a SC Xaverov), které disponují vlastním majetkem. Podpora ostatních subjektů se pohybuje v průměrné výši 15 000 – 20 000 Kč za rok na jednoho žadatele.

- **Sportovní vybavenost**

Sportovní vybavenost MČ je výrazným problémem, který se dotýká jak činnosti ve sportovních klubech, které jsou často nuceni realizovat svoji činnost mimo území MČ, tak podmínek pro sport široké veřejnosti. MČ disponuje relativně dostatečným počtem otevřených, volně dostupných sportovišť, mnoho z nich má funkční umělý povrch v dobrém stavu. Nicméně, vzhledem k současným trendům sportovní participace tato zařízení často neodpovídají potřebám dětí i dospělých občanů, nebo nejsou občané efektivně informováni o možnostech využití těchto sportovišť (viz také následující odstavec). Tato sportoviště kladou vysoké nároky na provozovatele, kteří by měli hledat cesty alternativního využívání sportovišť tak, aby přilákala pozornost různých skupin obyvatel.

Nedostatečná je jednoznačně vybavenost MČ krytými sportovišti. Na území MČ jsou pouze krytá sportovní zařízení v areálech základních škol, ostatní jsou v majetku spolků nebo soukromých subjektů. Jak vyplývá z analýzy, problémem je nejen dostupnost tělocvičen škol pro veřejnost, ale také jejich nevyhovující parametry pro výkonnostní sport. Z absence krytého multifunkčního zařízení tak vyplývá mnoho negativních důsledků jak pro organizovanou činnost, tak pro neorganizované, volnočasové aktivity obyvatel. Výrazným problémem je fakt, že jsou některé subjekty nuceny využívat sportoviště v jiných městských částech nebo mimo území hlavního města.

- **Informovanost občanů a návštěvníků MČ**

Tato problémová oblast úzce souvisí s prvním bodem. Městská část neposkytuje pravidelně aktualizované informace o dostupnosti sportovních zařízení a služeb. Chybí jednoduchý přístup k takovým informacím v rámci webu MČ a provázanost na sociální síť. Informace o sportovním prostředí a možnostech trávení volného času pro obyvatele i návštěvníky jsou na webu MČ roztržité do několika oblastí.

FORMULACE BUDOUCÍ STRATEGIE PODPORY A ROZVOJE SPORTU

Předkládaná vize podpory a rozvoje sportu v Horních Počernicích vychází jak z dílčích analýz prezentovaných v analytické části, tak z formuláře, který byl distribuován členům komise, představitelům spolků a škol na území Horních Počernic. Důležitým zdrojem návrhů pro budoucí směřování podpory a rozvoje sportu bylo také setkání na Chvalském zámku, které se uskutečnilo 21. 11. 2017. Celkem se diskuse u kulatého stolu zúčastnilo 24 osob. Formulovaná vize podpory a rozvoje sportu zároveň reaguje na výše vymezené problémové oblasti.

Vize rozvoje sportu Horní Počernice 2024

Hlavním záměrem formulované vize je snaha, aby byla sportovní činnost dlouhodobě realizovaná na území MČ při odpovídajících podmínkách pro co největší počet obyvatel napříč různými věkovými skupinami a podpora a rozvoj sportu byly pro MČ ekonomicky i společensky co nejefektivnější.

Sportovní subjekty i jednotlivci by tak neměli být nuceni za sportem dojíždět do okolních městských částí nebo měst. Mládež v Horních Počernicích by měla mít možnost výběru z různých sportovních odvětví ve sportovních spolcích, které nebudou omezovány nevyhovujícími materiálními podmínkami – sportovní zařízení nebudou limitovat kluby v rozvoji sportovních odvětví a nabírání nových členů, děti a mládež budou dobře informováni o možnostech a nabídce spolků v Horních Počernicích. Sportovní kluby budou mít, také díky nastavenému vícezdrojovému financování, dostatek prostředků k financování vlastní činnosti, včetně dalšího rozvoje – budou se tak moci účastnit sportovních soutěží a turnajů, navíc budou motivovány rozšiřovat své aktivity směrem k obyvatelům Horních Počernic, aktivně se tak budou podílet na nabídce sportovních aktivit v průběhu roku, například pořádáním sportovních akcí, k čemuž budou ze strany města finančně motivovány.

Děti a mládež preferující neorganizované, individuální aktivity budou mít možnost bezplatně využívat bezpečnou infrastrukturu pro realizaci takových aktivit (skatepark, parkour, cyklostezky, běžecké trasy), zároveň budou moci využívat tělocvičny a další prostory pro realizaci kolektivních neorganizovaných aktivit. Na území MČ se budou konat pravidelné sportovní akce pro neorganizované sportovce. Mládež by měla mít možnost pravidelně se vyjadřovat se ke svým potřebám, vznášet návrhy na realizaci nové sportovní infrastruktury, programů či akcí. Neorganizovaní dospělí budou moci využívat volných kapacit sportovních zařízení za stejných finančních podmínek jako členové spolků. Předpokladem je efektivní informovanost o aktuální dostupnosti zařízení a pořádání sportovních programů či akcí. Lidé v důchodovém věku budou moci využívat sítě pěších zón, cyklostezek a cyklotras jak k dopravě, tak k aktivnímu trávení volného času v okolí. Cyklostezky budou ústít do volnočasových zón, kde naleznou sportovní vyžití především rodiny s dětmi.

FORMULACE PRIORITNÍCH OBLASTI ROZVOJE SPORTU

Na základě výsledků analytické části a setkání u kulatého stolu byly formulovány následující prioritní oblasti, od nichž se dále odvíjí priority a konkrétní opatření:

Prioritní oblast 1 – Institucionální ukotvení sportu na úrovni Úřadu MČ

Priorita 1.1 Vytvoření manažerské pozice manažera/koordinátora rozvoje sportu

Vytvoření této pozice je hlavním předpokladem implementace Plánu rozvoje sportu. Pracovník úřadu by měl být garantem nejen naplňování Plánu rozvoje sportu, ale i zárukou dlouhodobě efektivního rozvoje sportu.

Priorita 1.2 Formulace akčního plánu podpory a rozvoje sportu

Akční plán bude zajišťovat naplňování Plánu rozvoje sportu v jednotlivých letech. Akční plán pro každý rok by měl vycházet z rozpočtových možností MČ a externích zdrojů financování. Manažer sportu bude hlavním aktérem při formulaci akčních plánů a jejich komunikaci s dalšími aktéry (sportovní komise, kluby, školy), a především s vedením MČ.

Priorita 1.3 Nastavení systému komunikace na úrovni MČ-spolky-školy-komerční subjekty

Efektivní komunikace mezi uvedenými aktéry by měla zaručit, že akční plány budou odpovídat potřebám sportovních subjektů, budou finančně i časově realistické. Manažer sportu by měl být hlavním prostředníkem komunikace.

Priorita 1.4 Jednotná a efektivní prezentace sportu směrem k občanům a návštěvníkům MČ

Dostupnost sportovních aktivit a podmínek pro organizovanou i neorganizovanou sportovní činnost by měla být efektivně komunikována jak směrem k občanům, tak návštěvníkům MČ.

Prioritní oblast 2 – Sportovní infrastruktura

Priorita 2.1 Zmapování a výběr vhodných lokalit pro sportovní infrastrukturu

MČ by měla disponovat přehledem vhodných lokalit pro realizaci sportovišť.

Priorita 2.2 Realizace multifunkční sportovní haly

Realizace multifunkční sportovní haly se jednoznačně jeví jako hlavní priorita z hlediska sportovní infrastruktury. Předpokladem efektivního využití jsou minimální vnitřní rozměry pro sportovní činnost 40 x 20 m. Sportovní hala by měla dále disponovat dalšími prostory – minimálně dvěma menšími tělocvičnami (sály) pro bojové sporty a tanec. Hlavní hrací plocha by měla být přizpůsobena k paralelnímu využití několika skupinami, což by mělo zaručit efektivní využití sportoviště především v komerčních časech.

Priorita 2.3 Podpora a rozvoj neformální sportovní infrastruktury

Opatření 2.3.1 Venkovní posilovny v dalších lokalitách

Priorita 2.4 Realizace sportovně-volnočasové zóny

Sportovně-volnočasová zóna by měla mít podobu volného travnatého prostranství, včetně zastíněných míst, pro aktivní trávení volného času, především pro obyvatele bytových domů. Zázemí s WC a půjčovnou sportovního vybavení zvýší komfort a atraktivitu pro uživatele.

Opatření 2.4.1 Vhodné zasazení zóny v lokalitě Ratibořická/Běluňská

Opatření 2.4.2 Realizace vodních prvků

Priorita 2.5 Opravy, rekonstrukce a údržba sportovních zařízení

Opatření 2.5.1 Rekonstrukce UMT u FZŠ Chodovická

Opatření 2.5.1 Rekonstrukce podlahy v malé tělocvičně FZŠ Chodovická

Priorita 2.6 Návaznost a propojení cyklostezek se sportovními zařízeními a školami

Opatření 2.6.1 Dobudování cyklostezky ke Gymnáziu Chodovická

Opatření 2.6.2 Vyznačení pruhů pro cyklisty na ulicích souběžných s ul. Náchodskou

Opatření 2.6.3 Propojení hladkého povrchu cyklostezky do Klánovic

Priorita 2.7 Plavecký bazén

Plavecký bazén byl, v rámci realizovaného šetření, nejvíce poptávaným sportovním zařízením. Úřad MČ by se měl vážně zabývat možností realizace plaveckého bazénu, zejména s ohledem na prostorovou distribuci plaveckých bazénů v okolí a trendy růstu populace Horních Počernic.

Prioritní oblast 3 – Efektivní financování sportovních subjektů

Priorita 3.1 Navýšení objemu dotací a jejich fixování alespoň na úroveň 1,5 % z běžných výdajů rozpočtu

Sport je na území MČ dlouhodobě podfinancovaný. S ohledem na růst počtu členů ve sportovních klubech a nevyhovující materiální podmínky, je nutné dlouhodobě navýšovat objem prostředků na podporu a rozvoj činnosti ve sportovních klubech (rostoucí cestovní náklady, náklady na pronájmy, zajištění a odměňování kvalitních trenérů).

Priorita 3.2 Vytvoření systému dotačních programů na základě objektivních kritérií

Ve spolupráci s místními spolky by měl vzniknout spravedlivý a motivující systém finanční podpory sportu, který bude zohledňovat tradici sportovních odvětví, počet členů, ale i současné trendy sportovní participace obyvatel (neformální aktivity, význam sportovních akcí a iniciativ pro veřejnost).

Priorita 3.3 Vymezení cílů podpory reprezentace MČ, výkonnostního sportu, sportovních akcí a iniciativ pro sport široké veřejnosti

Prioritní oblast 4 – Rozvoj mezisektorového partnerství

Priorita 4.1 Navázání spolupráce s významnými firmami se sídlem v MČ

Horní Počernice nedostatečně využívají potenciálu spolupráce se silnými partnery z komerčního sektoru. Nastavení dlouhodobé spolupráce mezi MČ a soukromým subjektem může být efektivní pro obě strany.

Priorita 4.2 Nastavení spolupráce na úrovni soukromý subjekt – MČ – spolek

IMPLEMENTACE STRATEGIE – AKČNÍ PLÁN

V následujícím textu je nastíněn způsob, jak by měl být *Plán rozvoje sportu* přenesen do praxe při reflektování ekonomických možností města a dalších faktorů či omezení (např. aktuální politická reprezentace, významné investice, získané sportovní dotace z externích zdrojů, neočekávané události). Předpokladem k tomu, aby byly postupně plněny definované priority *Plánu rozvoje sportu*, je pravidelná formulace a evaluace *akčního plánu*.

Akční plán bude základním nástrojem pro implementaci plánu rozvoje sportu, prostřednictvím akčního plánu by mělo dojít k postupnému naplnění formulované vize, prioritních oblastí, priorit a strategických cílů. Akční plán pro každý následující rok co nejpodrobněji upřesňuje dílčí kroky (opatření) realizace, včetně časového rámce jejich plnění. Předpokladem uskutečnění akčního plánu je jeho ukotvení ke schvalovanému rozpočtu města pro následující rok, čímž by mělo být zajištěno jak finanční krytí konkrétních opatření, tak podpora ze strany aktuální politické reprezentace. Tvorbu a schválení akčního plánu pro následující rok je vhodné uskutečnit nejpozději do měsíce května nebo června (pro akční plán následujícího roku), před přípravou a schvalováním rozpočtu města.

Jakým způsobem by měl být Akční plán formulován?

Na tvorbě akčního plánu pro příslušný rok by se měli podílet aktéři z oblasti sportu, zejména pak pracovníci OŠKS, sportovní komise či provozovatelů sportovních zařízení. Předpokladem úspěšné a efektivní implementace je nastavení výchozího systému, jenž vymezí jednotlivé role, povinnosti a koordinaci mezi zúčastněnými aktéry:

Každá prioritní oblast (celkem 3) by měla mít určeného zodpovědného pracovníka (zpravodaje), tito pracovníci by měli pracovat v úzké spolupráci, budou tak garanty uskutečnění těchto prioritních oblastí z dlouhodobého hlediska i v krátkodobém horizontu (hodnocení plnění v příslušném roce).

V průběhu tvorby akčního plánu (první polovina roku) by mělo proběhnout minimálně dvakrát setkání zodpovědných pracovníků a veřejné projednání návrhu s vybranými aktéry z oblasti sportu. Akční plán by měl být poté, nejpozději do konce přecházejícího kalendářního roku, schválen zastupitelstvem města.

Pro první rok by měl být vypracován akční plán s důrazem na již započaté realizace a dále na neinvestiční a finančně méně náročné projekty (zejména projekty zlepšení koordinace, nastavení platforem setkávání apod.)

EVALUACE PLNĚNÍ

Evaluací (hodnocením) realizace Plánu rozvoje sportu se rozumí vyhodnocení jeho plnění v souladu se stanovenými prioritami. Základem pro evaluaci jsou *indikátory hodnocení* – tedy ukazatele hodnotící míru naplňování dílčích opatření. Na začátku každého roku by mělo dojít k hodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok, od výsledků těchto hodnocení by se následně měla odvíjet aktualizace akčního plánu pro příslušný rok (s ohledem na finanční možnosti, získané dotace atp.) a formulace akčního plánu pro rok následující.